Adda247
GET IT ON Google Play

CCI
JCE
Previous Year Paper
16 Mar, 2020 Shift 1

Adda247

Test
Prime
By Adda247

ALL EXAMS, ONE SUBSCRIPTION

Test. Analyze. Improve. Repeat.

Don't just prepare. Perform.

Test Prime — built only for mock tests.

1,50,000+
Mock Tests

25,000+
Previous Year Papers

800+
Exam Covered

500% Refund
on Selection

5 lakh+
Free Quizzes

PDF
Daily
Free PDFs

Job Alerts
Stay Updated

- Multilingual
- Detailed Solution
- Strong and Weak Areas

All India Rankings
Compete with lakhs.
Rank. Improve. Repeat.
1 2 3

Adda247 test prime
Rating
Editors' choice
New
Test Prime By Adda247
Adda247 Test Prime
Adda Education • Education
Installed

DOWNLOAD THE APP

Adda247 GET IT ON Google Play

CCIL 16th March 2020

Participant ID	
Participant Name	
Test Center Name	
Test Date	16/03/2020
Test Time	9:00 AM - 11:00 AM
Subject	Junior Commercial Executive Marathi

Section : **General English**

Q.1 Select the most appropriate synonym of the given word.

PRAGMATIC

Ans
1. Precarious ✗
2. Excited ✗
3. Realistic ✓
4. Gorgeous ✗

Question ID : **3786061689**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.2 Select the most appropriate article to fill in the blank. If no article is needed, select 'No article' as your answer.

Can you give me _____ book on the table?

Ans
1. a ✗
2. No article ✗
3. an ✗
4. the ✓

Question ID : **3786061685**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.3 Select the option that can be used as a one-word substitute for the given phrase.

The study of languages in oral and written historical sources.

Ans
1. Philately ✗
2. Forensic ✗
3. Philology ✓
4. Philosophy ✗

Question ID : **3786061687**
Status : **Not Answered**
Chosen Option : **--**

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.4 **Select the most appropriate preposition to fill in the blank.**

Narendranath is fond _____ old cars.

Ans
1. on
2. for
3. of ✔
4. with

Question ID : **3786061686**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.5 **Select the most appropriate synonym of the given word.**

DENIZENS

Ans
1. Habitual
2. Immigrants
3. Inhabitant ✔
4. Alien

Question ID : **3786061688**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Comprehension:

Read the passage carefully and answer the given questions.

India's middle class is not a homogenous group. The McKinsey Global Institute, which defines India's middle class as households with real annual disposable incomes between 200,000 and 1 million rupees, estimates the ranks of middle class will soar from 50 million in 2005 to over 250 million in 2015; and by 2025, it will more than double to 583 million (41percent of the population). Wherever they are, the members of India's new middle class share dreams of upward mobility. They draw their inspiration from the success of professionals such as software engineers and entrepreneurs who, through their pursuit of education and hard work, emerged from small towns and simple homes to become billionaires. According to the Ministry of Education, the percentage of 18 to 24-year-olds in India enrolling in university has shot up 63 percent in the past four years.

This is a dramatic change from the middle classes of post-independence India, for whom a permanent government job was the pinnacle of slow but stable upward mobility. The opening of India's economy in 1991 has resulted in private-sector career opportunities, both at home and abroad—unimaginable a few decades ago. The rise of India's middle class also heralds a rise in consumption, especially in urban areas—including emerging middle-tier and smaller cities. According to McKinsey, India will become the world's fifth-largest consumer market by 2025. Rural or urban, middle-class Indians expect the best education, the latest products and, increasingly, a place for India among the world's major powers.

SubQuestion No : 6

Q.6 **To what extent was India's middle class estimated to increase from 2005 to 2015?**

Ans
1. Five-fold ✔
2. Half
3. One-fifth
4. Double

Question ID : **3786061691**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

Read the passage carefully and answer the given questions.

India's middle class is not a homogenous group. The McKinsey Global Institute, which defines India's middle class as households with real annual disposable incomes between 200,000 and 1 million rupees, estimates the ranks of middle class will soar from 50 million in 2005 to over 250 million in 2015; and by 2025, it will more than double to 583 million (41percent of the population). Wherever they are, the members of India's new middle class share dreams of upward mobility. They draw their inspiration from the success of professionals such as software engineers and entrepreneurs who, through their pursuit of education and hard work, emerged from small towns and simple homes to become billionaires. According to the Ministry of Education, the percentage of 18 to 24-year-olds in India enrolling in university has shot up 63 percent in the past four years.

This is a dramatic change from the middle classes of post-independence India, for whom a permanent government job was the pinnacle of slow but stable upward mobility. The opening of India's economy in 1991 has resulted in private-sector career opportunities, both at home and abroad—unimaginable a few decades ago. The rise of India's middle class also heralds a rise in consumption, especially in urban areas—including emerging middle-tier and smaller cities. According to McKinsey, India will become the world's fifth-largest consumer market by 2025. Rural or urban, middle-class Indians expect the best education, the latest products and, increasingly, a place for India among the world's major powers.

SubQuestion No : 7

Q.7 Owing to the liberal economy of the 1990s, what kind of shift took place in terms of career?

Ans

✗ 1. People preferred self-employment

✓ 2. People could get into the private sector

✗ 3. People could get into the public sector

✗ 4. People went in for regular government jobs

Question ID : **3786061693**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247

Adda247
GET IT ON Google Play

Comprehension:

Read the passage carefully and answer the given questions.

India's middle class is not a homogenous group. The McKinsey Global Institute, which defines India's middle class as households with real annual disposable incomes between 200,000 and 1 million rupees, estimates the ranks of middle class will soar from 50 million in 2005 to over 250 million in 2015; and by 2025, it will more than double to 583 million (41percent of the population). Wherever they are, the members of India's new middle class share dreams of upward mobility. They draw their inspiration from the success of professionals such as software engineers and entrepreneurs who, through their pursuit of education and hard work, emerged from small towns and simple homes to become billionaires. According to the Ministry of Education, the percentage of 18 to 24-year-olds in India enrolling in university has shot up 63 percent in the past four years.

This is a dramatic change from the middle classes of post-independence India, for whom a permanent government job was the pinnacle of slow but stable upward mobility. The opening of India's economy in 1991 has resulted in private-sector career opportunities, both at home and abroad—unimaginable a few decades ago. The rise of India's middle class also heralds a rise in consumption, especially in urban areas—including emerging middle-tier and smaller cities. According to McKinsey, India will become the world's fifth-largest consumer market by 2025. Rural or urban, middle-class Indians expect the best education, the latest products and, increasingly, a place for India among the world's major powers.

SubQuestion No : 8

Q.8 Which of the following is NOT interpreted by McKinsey in this article?

Ans

1. More youth enrolling in college
2. Improved health services
3. Country's emergence as a huge consumer market
4. Soaring ranks of middle class

Question ID : **3786061695**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

Read the passage carefully and answer the given questions.

India's middle class is not a homogenous group. The McKinsey Global Institute, which defines India's middle class as households with real annual disposable incomes between 200,000 and 1 million rupees, estimates the ranks of middle class will soar from 50 million in 2005 to over 250 million in 2015; and by 2025, it will more than double to 583 million (41percent of the population). Wherever they are, the members of India's new middle class share dreams of upward mobility. They draw their inspiration from the success of professionals such as software engineers and entrepreneurs who, through their pursuit of education and hard work, emerged from small towns and simple homes to become billionaires. According to the Ministry of Education, the percentage of 18 to 24-year-olds in India enrolling in university has shot up 63 percent in the past four years.
This is a dramatic change from the middle classes of post-independence India, for whom a permanent government job was the pinnacle of slow but stable upward mobility. The opening of India's economy in 1991 has resulted in private-sector career opportunities, both at home and abroad—unimaginable a few decades ago. The rise of India's middle class also heralds a rise in consumption, especially in urban areas—including emerging middle-tier and smaller cities. According to McKinsey, India will become the world's fifth-largest consumer market by 2025. Rural or urban, middle-class Indians expect the best education, the latest products and, increasingly, a place for India among the world's major powers.

SubQuestion No : 9

Q.9 Which of the following is NOT predicted by 2025 in this article?

Ans

✗ 1. Middle class will move upward

✓ 2. India will rise from fifty million to two-fifty million

✗ 3. Expected to be among the world's major powers

✗ 4. Middle class will more than double

Question ID : **3786061694**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

Read the passage carefully and answer the given questions.

India's middle class is not a homogenous group. The McKinsey Global Institute, which defines India's middle class as households with real annual disposable incomes between 200,000 and 1 million rupees, estimates the ranks of middle class will soar from 50 million in 2005 to over 250 million in 2015; and by 2025, it will more than double to 583 million (41percent of the population). Wherever they are, the members of India's new middle class share dreams of upward mobility. They draw their inspiration from the success of professionals such as software engineers and entrepreneurs who, through their pursuit of education and hard work, emerged from small towns and simple homes to become billionaires. According to the Ministry of Education, the percentage of 18 to 24-year-olds in India enrolling in university has shot up 63 percent in the past four years.
This is a dramatic change from the middle classes of post-independence India, for whom a permanent government job was the pinnacle of slow but stable upward mobility. The opening of India's economy in 1991 has resulted in private-sector career opportunities, both at home and abroad—unimaginable a few decades ago. The rise of India's middle class also heralds a rise in consumption, especially in urban areas—including emerging middle-tier and smaller cities. According to McKinsey, India will become the world's fifth-largest consumer market by 2025. Rural or urban, middle-class Indians expect the best education, the latest products and, increasingly, a place for India among the world's major powers.

SubQuestion No : 10

Q.10 In the sentence "... the pinnacle of slow but stable upward mobility", 'pinnacle' indicates:

Ans
✔ 1. high point
✘ 2. penury
✘ 3. destitution
✘ 4. stagnation

Question ID : **3786061692**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Section : **Reasoning**

Q.1 Given below are two statements, followed by two conclusions. Assume the given statements to be true even if they vary with commonly known facts. Based on the information, decide which conclusion(s) logically follow(s) the given statements.

Statements:
I. Some balls are rods.
II. Some non-rods are books.

Conclusions:
I. Some balls are books.
II. Some balls are not books.

Ans
✘ 1. Only Conclusion II follows
✘ 2. Both conclusions I and II follow
✔ 3. Either conclusion I or II follows
✘ 4. Only Conclusion I follows

Question ID : **3786061697**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.2 **In a row of 78 students. Sunita is 40th from the left side of the row and Sohail is 41st from the right side of the row. What is the number of persons between them?**

Ans
1. 1 ✔
2. 2 ✘
3. 4 ✘
4. 3 ✘

Question ID : **3786061701**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.3 **Given below are two statements, followed by two conclusions. Assume the given statements to be true even if they vary with commonly known facts. Based on the information, decide which conclusion(s) logically follow(s) the given statements.**

Statements:
I: All dogs are birds.
II: All bears are birds.

Conclusions:
I: Some dogs are bears.
II: Some bears are dogs.

Ans
1. Either conclusion I or II follows ✘
2. Only conclusion I follows ✘
3. Both conclusions I and II follow ✘
4. Neither conclusion I nor II follows ✔

Question ID : **3786061696**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.4 **Select the option that will complete the below series.**

U2C, O7D, I23E, E72F, A220G,?

Ans
1. U600H ✘
2. U665J ✘
3. B665I ✘
4. U665H ✔

Question ID : **3786061704**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.5 **Read the statement, followed by two conclusions. Read them carefully and select the correct option.**

Statement: If you are depressed, you are living in the past.

Conclusions:
I: If you stop living in the past, you will be at peace.
II: Depression is more than just sadness.

Ans
✔ 1. Only conclusion I follows
✘ 2. Only conclusion II follows
✘ 3. Both the conclusions follow
✘ 4. Either conclusion I or II follows

Question ID : **3786061703**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.6 **Sunita ran 1000 m from her house towards West. She then took a left turn and ran 2500 m and reached her school. From there, she took a left turn and walked 1000 m. How far from her house and which direction is she facing now?**

Ans
✔ 1. 2500 m; East
✘ 2. 2500 m; West
✘ 3. 1000 m; South
✘ 4. 1000 m; North

Question ID : **3786061699**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.7 **Identify the figure that will complete the following pattern.**

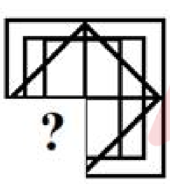

Ans
✘ 1. 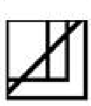

✘ 2. 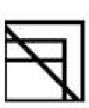

✘ 3. 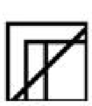

✔ 4. 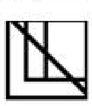

Question ID : **3786061705**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.8 In a coding language, the code for 'DUST' is '@ % A $', the code for 'TOLD' is '# @ $ B' and the code for 'SAR' is '% * F'. What will be the code for 'DART' in the same language?

Ans
1. % @ * $
2. * F @ $
3. @ * $ B
4. B F # %

Question ID : 3786061702
Status : Answered
Chosen Option : 2

Q.9 Consider the symbols '*, $, #, @, %' and the various meanings associated with them as follows:

'A * B' means ' A is not greater than B'
'A $ B' means 'A is neither greater than nor smaller than B'
'A # B' means ' A is neither smaller than nor equal to B'
'A @ B' means 'A is not smaller than B'
'A % B' means ' A is neither greater than nor equal to B'

Consider the following statements and conclusions and decide which conclusion(s) is/are true.

Statements: P @ Q; Q # R; R % S

Conclusions:
I. S # Q
II. R % Q

Ans
1. None of the conclusions is true.
2. Only conclusion II is true.
3. Both conclusions I and II are true.
4. Only conclusion I is true.

Question ID : 3786061698
Status : Answered
Chosen Option : 2

Q.10 John moves a distance of 8 km towards west. Then he moves towards south-east and covers a distance of 6 km. From there, he moves towards east and travels a distance of 15 km. Finally, he moves towards north-west and covers 6 km. How far is he now from the starting point?

Ans
1. 8 km
2. 9 km
3. 7 km
4. 6 km

Question ID : 3786061700
Status : Answered
Chosen Option : 3

Section : **Quantitative Aptitude**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.1 24 men can complete a task in 16 days. 32 women can complete the same task in 24 days. 8 men and 8 women start working together and work for 8 days. How many more men are required to complete the remaining work in 4 days?

Ans
1. 36 ✗
2. 42 ✗
3. 56 ✗
4. 60 ✓

Question ID : **3786061707**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.2 The ratio of the speeds of an auto, a car and a bus is 4 : 9 : 8. The average speed of the auto, the car and the bus together is 98 km/h. The average speed of the auto and the bus together is:

Ans
1. 84 km/h ✓
2. 48 km/h ✗
3. 64 km/h ✗
4. 78 km/h ✗

Question ID : **3786061711**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.3 A sum of money was put at simple interest at a certain rate for 3 years. Had it been at a 2% higher rate, it would have fetched ₹ 480 more. Find the sum.

Ans
1. ₹ 8,000 ✓
2. ₹ 7,000 ✗
3. ₹ 6,000 ✗
4. ₹ 5,000 ✗

Question ID : **3786061714**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.4 A husband and his wife appears in an interview for two vacancies in the same clerical post. The probability of husband's selection is $\frac{3}{5}$ and the probability of wife's selection is $\frac{1}{4}$. The probability that only one of them is selected is:

Ans
1. $\frac{19}{20}$ ✗
2. $\frac{11}{20}$ ✓
3. $\frac{9}{10}$ ✗
4. $\frac{9}{20}$ ✗

Question ID : **3786061713**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.5 The average of 8 numbers is 5.35. The average of the first three of them is 4.15, whereas the average of the next three is 4.25. The average of the remaining two numbers is:

Ans
1. 8.8 ✔
2. 8.2 ✘
3. 8.6 ✘
4. 8.4 ✘

Question ID : **3786061710**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.6 Two persons, Abhiram and Abhishek, invested ₹ 24,000 and ₹ 28,000, respectively, in a business. Abhiram, being an active partner, gets ₹ 425 extra every month for running the business. In 3 years, if Abhiram receives a total of ₹ 21,000, then what is the profit earned by Abhishek in 3 years?

Ans
1. ₹ 6,650 ✔
2. ₹ 6,850 ✘
3. ₹ 6,250 ✘
4. ₹ 6,525 ✘

Question ID : **3786061712**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.7 A car starts with a speed of 90 km/h, with its speed increasing every 2 hours by 10 km/h. In how many hours will it cover 479 km?

Ans
1. 4 hours 54 minutes ✔
2. 4 hours 34 minutes ✘
3. 4 hours 42 minutes ✘
4. 4 hours 12 minutes ✘

Question ID : **3786061708**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.8 What is the difference between the compound interests on ₹ 7,500 for 1 year at a rate of 6% per annum compounded yearly and half-yearly?

Ans
1. ₹ 5.75 ✘
2. ₹ 5.25 ✘
3. ₹ 6.00 ✘
4. ₹ 6.75 ✔

Question ID : **3786061715**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.9 In an annual examination of 10th standard, 38% of the students failed in Mathematics and 26% of the students failed in Physics. If 25% of the students failed in both the subjects, then the percentage of students who passed in both the subjects is:

Ans
1. 61% ✔
2. 65%
3. 49%
4. 54%

Question ID : **3786061709**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.10 An amount of ₹ 27,300 was divided between three persons, A, B and C, such that if their shares are reduced by ₹ 50, ₹ 100 and ₹ 150 respectively, then the new shares are in the ratio of 4 : 5 : 6. B's original share is:

Ans
1. ₹ 7,000
2. ₹ 9,100 ✔
3. ₹ 8,000
4. ₹ 8,500

Question ID : **3786061706**
Status : **Not Answered**
Chosen Option : **--**

Section : **General Knowledge**

Q.1 Which of the following is the highest plateau of the world?

Ans
1. The East African Plateau
2. The Tibetan Plateau ✔
3. The Western Plateau of Australia
4. The Deccan Plateau

Question ID : **3786061719**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.2 Which one out of the following states has a coastline?

Ans
1. Telangana
2. Chhattisgarh
3. Tripura
4. Andhra Pradesh ✔

Question ID : **3786061716**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.3 Prime Minister Shri Narendra Modi launched Skill India Mission in ______ that aimed to train over 40 crore people in India in different skills by 2022.

Ans
1. 2016
2. 2017
3. 2014
4. 2015

Question ID : **3786061720**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.4 Which of the following countries made the world's first floating nuclear reactor named Akademik Lomonosov?

Ans
1. France
2. Germany
3. Russia
4. USA

Question ID : **3786061722**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.5 On 1 January 2020, ISRO Chief K Sivan announced to establish India's second spaceport for launching small satellites in the state of:

Ans
1. Tamil Nadu
2. Odisha
3. Andhra Pradesh
4. Kerala

Question ID : **3786061725**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.6 Which of the following rivers flows through the Kullu valley?

Ans
1. Ravi
2. Sutlej
3. Chenab
4. Beas

Question ID : **3786061717**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.7 **Which country out of the following occupied first rank in Human Development Index, 2019?**

Ans
1. Switzerland
2. Norway
3. Ireland
4. Australia

Question ID : **3786061721**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.8 **Who among the following was sworn in as the Chief Minister of Jharkhand in December 2019?**

Ans
1. Raman Kumar
2. Hemant Soren
3. AK Roy
4. Raghubar Das

Question ID : **3786061723**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.9 **Which of the following missions is dedicated to study the solar corona and is being touted as India's first solar mission?**

Ans
1. Aditya L1
2. Gisat 1
3. RISAT
4. Microsat

Question ID : **3786061724**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.10 **Which of the following is the highest peak of South American Continent?**

Ans
1. Aconcagua
2. Huayna Potosí
3. Huascarán
4. Ojos del Salado

Question ID : **3786061718**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Section : **Language Proficiency**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

एका सर्वेक्षणातून 'मुलांचा बौद्धिक विकास, बालशिक्षण आणि शाळा-पूर्व तयारी' यासंदर्भातील बऱ्याच गोष्टी समोर आल्या आहेत. यानिमित्ताने 'मुलांचा सर्वांगीण विकास आणि बालशिक्षण' या गोष्टींना महत्त्व प्राप्त होऊन त्याविषयी ठोस पावले उचलली जातील अशी अपेक्षा आहे. या सर्वेक्षण अहवालानुसार, देशभरातील 90 टक्के पेक्षा जास्त मुलांचं कोणत्या ना कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत नामांकन झालेलं असतं. महाराष्ट्रात पाच वर्षांखालील मुलं मोठ्या प्रमाणात अंगणवाड्यांमध्ये जातात. देशातील इतर अनेक राज्यांच्या तुलनेत याबाबतीत महाराष्ट्रातील परिस्थिती चांगली आहे. इतर बऱ्याच राज्यांना अद्यापि हा टप्पादेखील गाठायचा आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रात इतक्या मोठ्या प्रमाणात जर मुलं अंगणवाड्यांमध्ये येत असतील तर अंगणवाड्यांच्या गुणवत्तेबद्दल आणि त्यांच्या योग्य शाळाप्रवेशाकडे लक्ष देणं अत्यंत गरजेचं आहे.
सर्वेक्षणात मुलांच्या वयाप्रमाणे बौद्धिक क्षमतांमध्ये वाढ होताना दिसते. परंतु या मूलभूत क्षमता पूर्णपणे विकसित न होताच मुलं औपचारिक शाळेत प्रवेश करतात. त्यांची शाळा-पूर्व तयारी व्यवस्थित झालेली नसते आणि म्हणूनच त्यांचा पाया कच्चा राहतो. शिक्षणाच्या कायद्यानुसार, सहा वर्षांची मुलं इयत्ता पहिलीत प्रवेश करायला हवीत. परंतु देशभर प्रत्यक्षात स्थिती वेगळी आहे. शाळाप्रवेशासंदर्भातील नियम प्रत्येक राज्यात वेगवेगळे आहेत. महाराष्ट्रात मुलांचा शालेय प्रवेश मोठ्या प्रमाणात योग्य तऱ्हेनं होताना आढळत असला तरी राज्यात इयत्ता पहिलीत 9.3 टक्के मुलं पाच वर्षांची आहेत आणि सहा वर्षांची 18 टक्के मुलं इयत्ता दुसरी व तिसरीमध्ये शिकत आहेत. याचा परिणाम त्या मुलांच्या शिकण्यावर होतो आणि ती मुलं पुढे जाऊन बऱ्याचदा अभ्यासात मागे पडतात. इयत्तेप्रमाणे आणि मुलांच्या वयाप्रमाणे मूलभूत क्षमतांमध्येदेखील (वाचन आणि गणित) वाढ होताना दिसते. परंतु इयत्ता दुसरीच्या शेवटापर्यंत निम्म्यापेक्षा जास्त मुलं मागे पडताना दिसतात. त्यामुळे पुढील इयत्तांमध्ये मुलं अभ्यासात मागे पडलेली आढळतात.
लहान मुलांच्या शिक्षणाचा पाया मजबूत करणं ही अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे. शासकीय अंगणवाडी व्यवस्थेचं प्राथमिक लक्ष मुलांचं आरोग्य आणि पोषणाकडे अधिक आहे- जे अगदी योग्यदेखील आहे. परंतु या प्रक्रियेत 'बालशिक्षणा'कडे, विशेषत: मुलांच्या बौद्धिक विकासाकडे मात्र दुर्लक्ष होताना दिसत आहे. यासाठी अद्याप बरंच काही करणं बाकी आहे. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचं याबाबतीत योग्य ते प्रशिक्षण आणि त्यांना नियमित मार्गदर्शन करणं आवश्यक आहे.
खाजगीरीत्या चालविल्या जाणारी 'प्री-स्कूल्स' बऱ्याच ठिकाणी एक पर्याय म्हणून अस्तित्वात आहेत; परंतु त्यांची गुणवत्ता आणि न परवडणारी फी या बाबी अद्यापि आव्हानात्मक आहेत. तसंच ग्रामीण आणि शहरी भागांतील बऱ्याच कुटुंबांमध्ये पालकांनी मुलांशी योग्य प्रकारे कसं वागावं, मुलांना नेमकी कशी मदत करावी, याबद्दल त्यांना योग्य ती माहिती नसते. तसंच त्यांच्याकडे वेळेचादेखील अभाव असतो. अशा परिस्थितीत मुलांच्या शिक्षणात पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा सहभाग नसल्याने मुलांची योग्य ती वाढ, विकास आणि शाळा-पूर्व तयारी होत नाही. त्यातून मुलांना पुढे शिकण्यात अडचणी येतात आणि ती शालेय अभ्यासामध्ये मागे पडतात.

SubQuestion No : 1

Q.1 हा, ही, हे, तो, ती, ते हे कोणत्या प्रकारचे सर्वनाम आहेत?

Ans

1. अनिश्चित सर्वनाम
2. दर्शक सर्वनाम
3. प्रश्नार्थक सर्वनाम
4. संबंधी सर्वनाम

Question ID : **3786061863**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

एका सर्वेक्षणातून 'मुलांचा बौद्धिक विकास, बालशिक्षण आणि शाळा-पूर्व तयारी' यासंदर्भातील बऱ्याच गोष्टी समोर आल्या आहेत. यानिमित्ताने 'मुलांचा सर्वांगीण विकास आणि बालशिक्षण' या गोष्टींना महत्त्व प्राप्त होऊन त्याविषयी ठोस पावले उचलली जातील अशी अपेक्षा आहे. या सर्वेक्षण अहवालानुसार, देशभरातील 90 टक्के पेक्षा जास्त मुलांचं कोणत्या ना कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत नामांकन झालेलं असतं. महाराष्ट्रात पाच वर्षांखालील मुलं मोठ्या प्रमाणात अंगणवाडयांमध्ये जातात. देशातील इतर अनेक राज्यांच्या तुलनेत याबाबतीत महाराष्ट्रातील परिस्थिती चांगली आहे. इतर बऱ्याच राज्यांना अद्यापि हा टप्पादेखील गाठायचा आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रात इतक्या मोठ्या प्रमाणात जर मुलं अंगणवाडयांमध्ये येत असतील तर अंगणवाड्यांच्या गुणवत्तेबद्दल आणि त्यांच्या योग्य शाळाप्रवेशाकडे लक्ष देणं अत्यंत गरजेचं आहे.
सर्वेक्षणात मुलांच्या वयाप्रमाणे बौद्धिक क्षमतांमध्ये वाढ होताना दिसते. परंतु या मूलभूत क्षमता पूर्णपणे विकसित न होताच मुलं औपचारिक शाळेत प्रवेश करतात. त्यांची शाळा-पूर्व तयारी व्यवस्थित झालेली नसते आणि म्हणूनच त्यांचा पाया कच्चा राहतो. शिक्षणाच्या कायद्यानुसार, सहा वर्षांची मुलं इयत्ता पहिलीत प्रवेश करायला हवीत. परंतु देशभर प्रत्यक्षात स्थिती वेगळी आहे. शाळाप्रवेशासंदर्भातील नियम प्रत्येक राज्यात वेगवेगळे आहेत. महाराष्ट्रात मुलांचा शालेय प्रवेश मोठ्या प्रमाणात योग्य तऱ्हेनं होताना आढळत असला तरी राज्यात इयत्ता पहिलीत 9.3 टक्के मुलं पाच वर्षांची आहेत आणि सहा वर्षांची 18 टक्के मुलं इयत्ता दुसरी व तिसरीमध्ये शिकत आहेत. याचा परिणाम त्या मुलांच्या शिकण्यावर होतो आणि ती मुलं पुढे जाऊन बऱ्याचदा अभ्यासात मागे पडतात. इयत्तेप्रमाणे आणि मुलांच्या वयाप्रमाणे मूलभूत क्षमतांमध्येदेखील (वाचन आणि गणित) वाढ होताना दिसते. परंतु इयत्ता दुसरीच्या शेवटापर्यंत निम्म्यापेक्षा जास्त मुलं मागे पडताना दिसतात. त्यामुळे पुढील इयत्तांमध्ये मुलं अभ्यासात मागे पडलेली आढळतात.
लहान मुलांच्या शिक्षणाचा पाया मजबूत करणं ही अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे. शासकीय अंगणवाडी व्यवस्थेचं प्राथमिक लक्ष मुलांचं आरोग्य आणि पोषणाकडे अधिक आहे- जे अगदी योग्यदेखील आहे. परंतु या प्रक्रियेत 'बालशिक्षणा'कडे, विशेषत: मुलांच्या बौद्धिक विकासाकडे मात्र दुर्लक्ष होताना दिसत आहे. यासाठी अद्याप बरंच काही करणं बाकी आहे. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचं याबाबतीत योग्य ते प्रशिक्षण आणि त्यांना नियमित मार्गदर्शन करणं आवश्यक आहे.
खाजगीरीत्या चालविल्या जाणारी 'प्री-स्कूल्स' बऱ्याच ठिकाणी एक पर्याय म्हणून अस्तित्वात आहेत; परंतु त्यांची गुणवत्ता आणि न परवडणारी फी या बाबी अद्यापि आव्हानात्मक आहेत. तसंच ग्रामीण आणि शहरी भागांतील बऱ्याच कुटुंबांमध्ये पालकांनी मुलांशी योग्य प्रकारे कसं वागावं, मुलांना नेमकी कशी मदत करावी, याबद्दल त्यांना योग्य ती माहिती नसते. तसंच त्यांच्याकडे वेळेचादेखील अभाव असतो. अशा परिस्थितीत मुलांच्या शिक्षणात पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा सहभाग नसल्याने मुलांची योग्य ती वाढ, विकास आणि शाळा-पूर्व तयारी होत नाही. त्यातून मुलांना पुढे शिकण्यात अडचणी येतात आणि ती शालेय अभ्यासामध्ये मागे पडतात.

SubQuestion No : 2

Q.2 मुलांची योग्य वाढ, शाळापूर्व तयारी न होण्यामागची जी कारणे सांगितली आहेत, त्यापैकी चुकीचा पर्याय शोधा.

Ans

✗ 1. पालकांकडे असणारा वेळेचा अभाव

✗ 2. मुलांना नेमकी कशी मदत करावी याबद्दलचे अज्ञान

✗ 3. मुलांशी कसे वागावे याबद्दलचे अज्ञान

✓ 4. पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा असणारा योग्य सहभाग

Question ID : **3786061861**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247
GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

एका सर्वेक्षणातून 'मुलांचा बौद्धिक विकास, बालशिक्षण आणि शाळा-पूर्व तयारी' यासंदर्भातील बऱ्याच गोष्टी समोर आल्या आहेत. यानिमित्ताने 'मुलांचा सर्वांगीण विकास आणि बालशिक्षण' या गोष्टींना महत्त्व प्राप्त होऊन त्याविषयी ठोस पावले उचलली जातील अशी अपेक्षा आहे. या सर्वेक्षण अहवालानुसार, देशभरातील 90 टक्के पेक्षा जास्त मुलांचं कोणत्या ना कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत नामांकन झालेलं असतं. महाराष्ट्रात पाच वर्षांखालील मुलं मोठ्या प्रमाणात अंगणवाड्यांमध्ये जातात. देशातील इतर अनेक राज्यांच्या तुलनेत याबाबतीत महाराष्ट्रातील परिस्थिती चांगली आहे. इतर बऱ्याच राज्यांना अद्यापि हा टप्पादेखील गाठायचा आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रात इतक्या मोठ्या प्रमाणात जर मुलं अंगणवाड्यांमध्ये येत असतील तर अंगणवाड्यांच्या गुणवत्तेबद्दल आणि त्यांच्या योग्य शाळाप्रवेशाकडे लक्ष देणं अत्यंत गरजेचं आहे.
सर्वेक्षणात मुलांच्या वयाप्रमाणे बौद्धिक क्षमतांमध्ये वाढ होताना दिसते. परंतु या मूलभूत क्षमता पूर्णपणे विकसित न होताच मुलं औपचारिक शाळेत प्रवेश करतात. त्यांची शाळा-पूर्व तयारी व्यवस्थित झालेली नसते आणि म्हणूनच त्यांचा पाया कच्चा राहतो. शिक्षणाच्या कायद्यानुसार, सहा वर्षांची मुलं इयत्ता पहिलीत प्रवेश करायला हवीत. परंतु देशभर प्रत्यक्षात स्थिती वेगळी आहे. शाळाप्रवेशासंदर्भातील नियम प्रत्येक राज्यात वेगवेगळे आहेत. महाराष्ट्रात मुलांचा शालेय प्रवेश मोठ्या प्रमाणात योग्य तऱ्हेनं होताना आढळत असला तरी राज्यात इयत्ता पहिलीत 9.3 टक्के मुलं पाच वर्षांची आहेत आणि सहा वर्षांची 18 टक्के मुलं इयत्ता दुसरी व तिसरीमध्ये शिकत आहेत. याचा परिणाम त्या मुलांच्या शिकण्यावर होतो आणि ती मुलं पुढे जाऊन बऱ्याचदा अभ्यासात मागे पडतात. इयत्तेप्रमाणे आणि मुलांच्या वयाप्रमाणे मूलभूत क्षमतांमध्येदेखील (वाचन आणि गणित) वाढ होताना दिसते. परंतु इयत्ता दुसरीच्या शेवटापर्यंत निम्म्यापेक्षा जास्त मुलं मागे पडताना दिसतात. त्यामुळे पुढील इयत्तांमध्ये मुलं अभ्यासात मागे पडलेली आढळतात.
लहान मुलांच्या शिक्षणाचा पाया मजबूत करणं ही अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे. शासकीय अंगणवाडी व्यवस्थेचं प्राथमिक लक्ष मुलांचं आरोग्य आणि पोषणाकडे अधिक आहे- जे अगदी योग्यदेखील आहे. परंतु या प्रक्रियेत 'बालशिक्षणा'कडे, विशेषत: मुलांच्या बौद्धिक विकासाकडे मात्र दुर्लक्ष होताना दिसत आहे. यासाठी अद्याप बरंच काही करणं बाकी आहे. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचं याबाबतीत योग्य ते प्रशिक्षण आणि त्यांना नियमित मार्गदर्शन करणं आवश्यक आहे.
खाजगीरीत्या चालविल्या जाणारी 'प्री-स्कूल्स' बऱ्याच ठिकाणी एक पर्याय म्हणून अस्तित्वात आहेत; परंतु त्यांची गुणवत्ता आणि न परवडणारी फी या बाबी अद्यापि आव्हानात्मक आहेत. तसंच ग्रामीण आणि शहरी भागांतील बऱ्याच कुटुंबांमध्ये पालकांनी मुलांशी योग्य प्रकारे कसं वागावं, मुलांना नेमकी कशी मदत करावी, याबद्दल त्यांना योग्य ती माहिती नसते. तसंच त्यांच्याकडे वेळेचादेखील अभाव असतो. अशा परिस्थितीत मुलांच्या शिक्षणात पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा सहभाग नसल्याने मुलांची योग्य ती वाढ, विकास आणि शाळा-पूर्व तयारी होत नाही. त्यातून मुलांना पुढे शिकण्यात अडचणी येतात आणि ती शालेय अभ्यासामध्ये मागे पडतात.

SubQuestion No : 3

Q.3 पुढीलपैकी उभयान्वयी अव्यय कोणते?

Ans

✔ 1. आणि

✘ 2. मुलभूत

✘ 3. जाऊन

✘ 4. मागे

Question ID : **3786061860**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

एका सर्वेक्षणातून 'मुलांचा बौद्धिक विकास, बालशिक्षण आणि शाळा-पूर्व तयारी' यासंदर्भातील बऱ्याच गोष्टी समोर आल्या आहेत. यानिमित्ताने 'मुलांचा सर्वांगीण विकास आणि बालशिक्षण' या गोष्टींना महत्त्व प्राप्त होऊन त्याविषयी ठोस पावले उचलली जातील अशी अपेक्षा आहे. या सर्वेक्षण अहवालानुसार, देशभरातील 90 टक्के पेक्षा जास्त मुलांचं कोणत्या ना कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत नामांकन झालेलं असतं. महाराष्ट्रात पाच वर्षांखालील मुलं मोठ्या प्रमाणात अंगणवाड्यांमध्ये जातात. देशातील इतर अनेक राज्यांच्या तुलनेत याबाबतीत महाराष्ट्रातील परिस्थिती चांगली आहे. इतर बऱ्याच राज्यांना अद्यापि हा टप्पादेखील गाठायचा आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रात इतक्या मोठ्या प्रमाणात जर मुलं अंगणवाड्यांमध्ये येत असतील तर अंगणवाड्यांच्या गुणवत्तेबद्दल आणि त्यांच्या योग्य शाळाप्रवेशाकडे लक्ष देणं अत्यंत गरजेचं आहे.
सर्वेक्षणात मुलांच्या वयाप्रमाणे बौद्धिक क्षमतांमध्ये वाढ होताना दिसते. परंतु या मूलभूत क्षमता पूर्णपणे विकसित न होताच मुलं औपचारिक शाळेत प्रवेश करतात. त्यांची शाळा-पूर्व तयारी व्यवस्थित झालेली नसते आणि म्हणूनच त्यांचा पाया कच्चा राहतो. शिक्षणाच्या कायद्यानुसार, सहा वर्षांची मुलं इयत्ता पहिलीत प्रवेश करायला हवीत. परंतु देशभर प्रत्यक्षात स्थिती वेगळी आहे. शाळाप्रवेशासंदर्भातील नियम प्रत्येक राज्यात वेगवेगळे आहेत. महाराष्ट्रात मुलांचा शालेय प्रवेश मोठ्या प्रमाणात योग्य तऱ्हेनं होताना आढळत असला तरी राज्यात इयत्ता पहिलीत 9.3 टक्के मुलं पाच वर्षांची आहेत आणि सहा वर्षांची 18 टक्के मुलं इयत्ता दुसरी व तिसरीमध्ये शिकत आहेत. याचा परिणाम त्या मुलांच्या शिकण्यावर होतो आणि ती मुलं पुढे जाऊन बऱ्याचदा अभ्यासात मागे पडतात. इयत्तेप्रमाणे आणि मुलांच्या वयाप्रमाणे मूलभूत क्षमतांमध्येदेखील (वाचन आणि गणित) वाढ होताना दिसते. परंतु इयत्ता दुसरीच्या शेवटापर्यंत निम्म्यापेक्षा जास्त मुलं मागे पडताना दिसतात. त्यामुळे पुढील इयत्तांमध्ये मुलं अभ्यासात मागे पडलेली आढळतात.
लहान मुलांच्या शिक्षणाचा पाया मजबूत करणं ही अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे. शासकीय अंगणवाडी व्यवस्थेचं प्राथमिक लक्ष मुलांचं आरोग्य आणि पोषणाकडे अधिक आहे- जे अगदी योग्यदेखील आहे. परंतु या प्रक्रियेत 'बालशिक्षणा'कडे, विशेषत: मुलांच्या बौद्धिक विकासाकडे मात्र दुर्लक्ष होताना दिसत आहे. यासाठी अद्याप बरंच काही करणं बाकी आहे. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचं याबाबतीत योग्य ते प्रशिक्षण आणि त्यांना नियमित मार्गदर्शन करणं आवश्यक आहे.
खाजगीरीत्या चालविल्या जाणारी 'प्री-स्कूल्स' बऱ्याच ठिकाणी एक पर्याय म्हणून अस्तित्वात आहेत; परंतु त्यांची गुणवत्ता आणि न परवडणारी फी या बाबी अद्यापि आव्हानात्मक आहेत. तसंच ग्रामीण आणि शहरी भागांतील बऱ्याच कुटुंबांमध्ये पालकांनी मुलांशी योग्य प्रकारे कसं वागावं, मुलांना नेमकी कशी मदत करावी, याबद्दल त्यांना योग्य ती माहिती नसते. तसंच त्यांच्याकडे वेळेचादेखील अभाव असतो. अशा परिस्थितीत मुलांच्या शिक्षणात पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा सहभाग नसल्याने मुलांची योग्य ती वाढ, विकास आणि शाळा-पूर्व तयारी होत नाही. त्यातून मुलांना पुढे शिकण्यात अडचणी येतात आणि ती शालेय अभ्यासामध्ये मागे पडतात.

SubQuestion No : 4

Q.4 मुलांच्या बौद्धिक विकासासाठी कोणती कृती करणे गरजेचे आहे असे लेखकाला वाटते?

Ans

✗ 1. खासगी पातळीवर प्रि-स्कूल सुरु करणे.

✗ 2. मुलांचे आरोग्य आणि पोषण याकडे दुर्लक्ष करणे.

✓ 3. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचे योग्य समुपदेशन करणे.

✗ 4. शाळाप्रवेशासंबंधी नियम शिथिल करणे.

Question ID : **3786061859**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

एका सर्वेक्षणातून 'मुलांचा बौद्धिक विकास, बालशिक्षण आणि शाळा-पूर्व तयारी' यासंदर्भातील बऱ्याच गोष्टी समोर आल्या आहेत. यानिमित्ताने 'मुलांचा सर्वागीण विकास आणि बालशिक्षण' या गोष्टींना महत्त्व प्राप्त होऊन त्याविषयी ठोस पावले उचलली जातील अशी अपेक्षा आहे. या सर्वेक्षण अहवालानुसार, देशभरातील 90 टक्के पेक्षा जास्त मुलांचं कोणत्या ना कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत नामांकन झालेलं असतं. महाराष्ट्रात पाच वर्षांखालील मुलं मोठ्या प्रमाणात अंगणवाड्यांमध्ये जातात. देशातील इतर अनेक राज्यांच्या तुलनेत याबाबतीत महाराष्ट्रातील परिस्थिती चांगली आहे. इतर बऱ्याच राज्यांना अद्यापि हा टप्पादेखील गाठायचा आहे. म्हणूनच महाराष्ट्रात इतक्या मोठ्या प्रमाणात जर मुलं अंगणवाड्यांमध्ये येत असतील तर अंगणवाड्यांच्या गुणवत्तेबद्दल आणि त्यांच्या योग्य शाळाप्रवेशाकडे लक्ष देणं अत्यंत गरजेचं आहे.
सर्वेक्षणात मुलांच्या वयाप्रमाणे बौद्धिक क्षमतांमध्ये वाढ होताना दिसते. परंतु या मूलभूत क्षमता पूर्णपणे विकसित न होताच मुलं औपचारिक शाळेत प्रवेश करतात. त्यांची शाळा-पूर्व तयारी व्यवस्थित झालेली नसते आणि म्हणूनच त्यांचा पाया कच्चा राहतो. शिक्षणाच्या कायद्यानुसार, सहा वर्षांची मुलं इयत्ता पहिलीत प्रवेश करायला हवीत. परंतु देशभर प्रत्यक्षात स्थिती वेगळी आहे. शाळाप्रवेशासंदर्भातील नियम प्रत्येक राज्यात वेगवेगळे आहेत. महाराष्ट्रात मुलांचा शालेय प्रवेश मोठ्या प्रमाणात योग्य तऱ्हेनं होताना आढळत असला तरी राज्यात इयत्ता पहिलीत 9.3 टक्के मुलं पाच वर्षांची आहेत आणि सहा वर्षांची 18 टक्के मुलं इयत्ता दुसरी व तिसरीमध्ये शिकत आहेत. याचा परिणाम त्या मुलांच्या शिकण्यावर होतो आणि ती मुलं पुढे जाऊन बऱ्याचदा अभ्यासात मागे पडतात. इयत्तेप्रमाणे आणि मुलांच्या वयाप्रमाणे मूलभूत क्षमतांमध्येदेखील (वाचन आणि गणित) वाढ होताना दिसते. परंतु इयत्ता दुसरीच्या शेवटापर्यंत निम्म्यापेक्षा जास्त मुलं मागे पडताना दिसतात. त्यामुळे पुढील इयत्तांमध्ये मुलं अभ्यासात मागे पडलेली आढळतात.
लहान मुलांच्या शिक्षणाचा पाया मजबूत करणं ही अत्यंत महत्त्वाची बाब आहे. शासकीय अंगणवाडी व्यवस्थेचं प्राथमिक लक्ष मुलांचं आरोग्य आणि पोषणाकडे अधिक आहे- जे अगदी योग्यदेखील आहे. परंतु या प्रक्रियेत 'बालशिक्षणा'कडे, विशेषत: मुलांच्या बौद्धिक विकासाकडे मात्र दुर्लक्ष होताना दिसत आहे. यासाठी अद्याप बरंच काही करणं बाकी आहे. अंगणवाडी कार्यकर्त्यांचं याबाबतीत योग्य ते प्रशिक्षण आणि त्यांना नियमित मार्गदर्शन करणं आवश्यक आहे.
खाजगीरीत्या चालविल्या जाणारी 'प्री-स्कूल्स' बऱ्याच ठिकाणी एक पर्याय म्हणून अस्तित्वात आहेत; परंतु त्यांची गुणवत्ता आणि न परवडणारी फी या बाबी अद्यापि आव्हानात्मक आहेत. तसंच ग्रामीण आणि शहरी भागांतील बऱ्याच कुटुंबांमध्ये पालकांनी मुलांशी योग्य प्रकारे कसं वागावं, मुलांना नेमकी कशी मदत करावी, याबद्दल त्यांना योग्य ती माहिती नसते. तसंच त्यांच्याकडे वेळेचादेखील अभाव असतो. अशा परिस्थितीत मुलांच्या शिक्षणात पालक आणि आजूबाजूच्या समुदायाचा सहभाग नसल्याने मुलांची योग्य ती वाढ, विकास आणि शाळा-पूर्व तयारी होत नाही. त्यातून मुलांना पुढे शिकण्यात अडचणी येतात आणि ती शालेय अभ्यासामध्ये मागे पडतात.

SubQuestion No : 5

Q.5 सर्वेक्षणातून पुढीलपैकी कोणती गोष्ट समोर आली नाही?

Ans

✗ 1. बालशिक्षण

✗ 2. मुलांचा बौद्धिक विकास

✗ 3. शालापूर्व तयारी

✓ 4. अंगणवाड्यांची गुणवत्ता

Question ID : **3786061862**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247
GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आई खोबरे, तीळ, भाजत होती, आणि बाजूला पिवळा धम्मक गुळाचा खडा दिसत होता. बाजूला थोडेसे वेलदोडे ठेवलेले दिसत होते.
राजू म्हणाला, “आई, काय भाजतेस गं? काय खमंग वास सुटलाय!”
प्रज्ञा म्हणाली, “अरे, दिसत नाही का तुला? तीळ, खोबरे आणि गूळ म्हणजे तिळगूळ, हो की नाही आई? तू तिळगुळाचे लाडू बनवते आहेस ना? अरे, संक्रांत आली ना जवळ, त्यासाठी तिळगुळाचे लाडू आई बनवत असणार.”
राजू आणि प्रज्ञा म्हणाले, “अगं आई, एक सांग, वर्षभर आपले कुठले ना कुठले सण असतात, तेव्हा का नाही गं तिळगुळाचे लाडू बनवत? तिळगुळाचे लाडूसुद्धा इतर मिठाईसारखे मस्त गोड लागतात की. मग हे लाडू अन्य सणांच्या दिवशी का बनवायचे नाहीत?”
स्वेटर घालून, डोक्याला मफलर गुंडाळून बसलेले आजोबा हे सर्व संभाषण ऐकत होते. त्यांनी राजू आणि प्रज्ञाला हाक मारून बोलवून घेतलं. “आईला आत्ता त्रास देऊ नका, ती कामात आहे ना! मी सांगतो तुम्हाला संक्रांतीतच तिळगुळाचे लाडू का बनवतात. नुसते करतच नाही, तर स्वत: खातात आणि इतरांनाही का वाटतात ते! तिळगुळाचे लाडू करताना तुम्ही पाहिलेच आहे, त्यासाठी काय काय जिन्नस लागतात ते.”
प्रज्ञा म्हणाली, “हो आजोबा, तिथे आईनं तीळ घेतलेत. शिवाय, सुकं खोबरं आणि गूळसुद्धा आहे.”
आजोबांनी म्हणाले, “एक सांगा, आपण स्वेटर, मफलर, शाल किंवा रग असे लोकरीचे कपडे का आणि कधी वापरतो?”
दोघांनीही उत्तर दिलं, “थंडीच्या दिवसात, आपल्याला थंडी लागू नये म्हणून.”
आजोबा म्हणाले, “थंडीच्या दिवसात आपले थंडी-वाऱ्यापासून रक्षण व्हावे म्हणून आपण लोकरीचे गरम कपडे वापरतो. पण ज्याप्रमाणे थंडीच्या दिवसात आपल्या शरीराला बाहेरून ऊब देण्याची आवश्यकता असते, त्याचप्रमाणे आतूनही उष्णता मिळेल याची खबरदारी घ्यावी लागते. ऋतुमानाप्रमाणे आपल्या आहारातसुद्धा बदल करून शरीरातील उष्णता नियंत्रित करावी लागते. उन्हाळ्यात आपण काय खातो-पितो?
दोघंही एकदम ओरडले, “आइस्क्रीम!”
आजोबा म्हणाले, “तुम्हाला पटकन आइस्क्रीम आठवलं, पण तो काही आपला रोजचा आहार आहे का? रोजच्या आहारात आपण लिंबू सरबत, कैरीचं पन्हं, आवळ्याचं सरबत, वाळ्याचं सरबत अशी थंड पेयं किंवा इतर थंड पदार्थ खातो. पण उन्हाळ्यात ते ठीक असले तरी हिवाळ्यात मात्र आपल्या शरीराला आतून योग्य ती उष्णता मिळण्यासाठी, तेलजन्य पदार्थ खाल्ल्यास आरोग्याला चांगले असते.”
प्रज्ञा म्हणाली, “हो आजोबा. तीळ, खोबरं, शेंगदाणे यांचं तेल असतंच की!”
आजोबा म्हणाले, “बरोबर, तेलजन्य पदार्थ पोटात गेले की हिवाळ्यात शरीराला जास्तीची उष्णता निर्माण करतातच. शिवाय हिवाळ्यातील कोरडय़ा हवामानामुळे आपली त्वचा कोरडी पडते आणि काही लोकांना त्वचेला भेगा पडून त्रास होतो. अशा परिस्थितीत तेलजन्य पदार्थ खाल्ले की त्वचा कोरडी शुष्क पडत नाही.
आता मला सांगा, हे सर्व पदार्थ नुसतेच खायला कोणाला मनापासून आवडतील की त्यांचे लाडू किंवा वडय़ा करून खायला आवडतील? अन्न आवडीने खाणे यालासुद्धा महत्त्व आहेच ना? म्हणून मग त्यातच गूळ घालून मस्त लाडू बनवायचे. किंवा त्याच्या वडय़ा करून संक्रांत सणाच्या दिवशी खायच्या. आणि नुसत्या आपणच खायच्या नाहीत, तर आपल्या सगळ्या शेजाऱ्यांना, मित्र-मंडळींना नातेवाईकांनासुद्धा तिळगूळ द्यायचा आणि म्हणायचं, ‘तिळगूळ घ्या आणि गोड गोड बोला.’ म्हणजेच आपलं काही कारणाने कोणाशी भांडण वगैरे झालं असेल, काही गैरसमज झाले असतील तर ते विसरून जा, असे आपण सर्वांना सांगायचे आणि त्यांच्या हातावर तिळगूळ ठेवायचा.

SubQuestion No : 6

Q.6 वरील उताऱ्यात किती व्यक्तींमध्ये संवाद आहे?

Ans

✗ 1. चार

✗ 2. सहा

✗ 3. पाच

✓ 4. तीन

Question ID : **3786061866**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आई खोबरे, तीळ, भाजत होती, आणि बाजूला पिवळा धम्मक गुळाचा खडा दिसत होता. बाजूला थोडेसे वेलदोडे ठेवलेले दिसत होते.
राजू म्हणाला, "आई, काय भाजतेस गं? काय खमंग वास सुटलाय!"
प्रज्ञा म्हणाली, "अरे, दिसत नाही का तुला? तीळ, खोबरे आणि गूळ म्हणजे तिळगूळ, हो की नाही आई? तू तिळगुळाचे लाडू बनवते आहेस ना? अरे, संक्रांत आली ना जवळ, त्यासाठी तिळगुळाचे लाडू आई बनवत असणार."
राजू आणि प्रज्ञा म्हणाले, "अगं आई, एक सांग, वर्षभर आपले कुठले ना कुठले सण असतात, तेव्हा का नाही गं तिळगुळाचे लाडू बनवत? तिळगुळाचे लाडूसुद्धा इतर मिठाईसारखे मस्त गोड लागतात की. मग हे लाडू अन्य सणांच्या दिवशी का बनवायचे नाहीत?"
स्वेटर घालून, डोक्याला मफलर गुंडाळून बसलेले आजोबा हे सर्व संभाषण ऐकत होते. त्यांनी राजू आणि प्रज्ञाला हाक मारून बोलवून घेतलं. "आईला आत्ता त्रास देऊ नका, ती कामात आहे ना! मी सांगतो तुम्हाला संक्रांतीतच तिळगुळाचे लाडू का बनवतात. नुसते करतच नाही, तर स्वत: खातात आणि इतरांनाही का वाटतात ते! तिळगुळाचे लाडू करताना तुम्ही पाहिलेच आहे, त्यासाठी काय काय जिन्नस लागतात ते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा, तिथे आईनं तीळ घेतलेत. शिवाय, सुकं खोबरं आणि गूळसुद्धा आहे."
आजोबांनी म्हणाले, "एक सांगा, आपण स्वेटर, मफलर, शाल किंवा रग असे लोकरीचे कपडे का आणि कधी वापरतो?"
दोघांनीही उत्तर दिलं, "थंडीच्या दिवसात, आपल्याला थंडी लागू नये म्हणून."
आजोबा म्हणाले, "थंडीच्या दिवसात आपले थंडी-वाऱ्यापासून रक्षण व्हावे म्हणून आपण लोकरीचे गरम कपडे वापरतो. पण ज्याप्रमाणे थंडीच्या दिवसात आपल्या शरीराला बाहेरून ऊब देण्याची आवश्यकता असते, त्याचप्रमाणे आतूनही उष्णता मिळेल याची खबरदारी घ्यावी लागते. ऋतुमानाप्रमाणे आपल्या आहारातसुद्धा बदल करून शरीरातील उष्णता नियंत्रित करावी लागते. उन्हाळ्यात आपण काय खातो-पितो?
दोघंही एकदम ओरडले, "आइस्क्रीम!"
आजोबा म्हणाले, "तुम्हाला पटकन आइस्क्रीम आठवलं, पण तो काही आपला रोजचा आहार आहे का? रोजच्या आहारात आपण लिंबू सरबत, कैरीचं पन्हं, आवळ्याचं सरबत, वाळ्याचं सरबत अशी थंड पेयं किंवा इतर थंड पदार्थ खातो. पण उन्हाळ्यात ते ठीक असले तरी हिवाळ्यात मात्र आपल्या शरीराला आतून योग्य ती उष्णता मिळण्यासाठी, तेलजन्य पदार्थ खाल्ल्यास आरोग्याला चांगले असते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा. तीळ, खोबरं, शेंगदाणे यांचं तेल असतंच की!"
आजोबा म्हणाले, "बरोबर, तेलजन्य पदार्थ पोटात गेले की हिवाळ्यात शरीराला जास्तीची उष्णता निर्माण करतातच. शिवाय हिवाळ्यातील कोरडय़ा हवामानामुळे आपली त्वचा कोरडी पडते आणि काही लोकांना त्वचेला भेगा पडून त्रास होतो. अशा परिस्थितीत तेलजन्य पदार्थ खाल्ले की त्वचा कोरडी शुष्क पडत नाही.
आता मला सांगा, हे सर्व पदार्थ नुसतेच खायला कोणाला मनापासून आवडतील की त्यांचे लाडू किंवा वडय़ा करून खायला आवडतील? अन्न आवडीने खाणे यालासुद्धा महत्त्व आहेच ना? म्हणून मग त्यातच गूळ घालून मस्त लाडू बनवायचे. किंवा त्याच्या वडय़ा करून संक्रांत सणाच्या दिवशी खायच्या. आणि नुसत्या आपणच खायच्या नाहीत, तर आपल्या सगळ्या शेजाऱ्यांना, मित्र-मंडळींना नातेवाईकांनासुद्धा तिळगूळ द्यायचा आणि म्हणायचं, 'तिळगूळ घ्या आणि गोड गोड बोला.' म्हणजेच आपलं काही कारणाने कोणाशी भांडण वगैरे झालं असेल, काही गैरसमज झाले असतील तर ते विसरून जा, असे आपण सर्वांना सांगायचे आणि त्यांच्या हातावर तिळगूळ ठेवायचा.

SubQuestion No : 7

Q.7 **'<u>प्रज्ञाने</u> बरोबर ओळखले' या वाक्यातील अधोरेखित शब्द कोणत्या विभक्तीचे उदाहरण आहे?**

Ans

✔ 1. तृतीया

✘ 2. चतुर्थी

✘ 3. द्वितीया

✘ 4. प्रथमा

Question ID : **3786061869**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आई खोबरे, तीळ, भाजत होती, आणि बाजूला पिवळा धम्मक गुळाचा खडा दिसत होता. बाजूला थोडेसे वेलदोडे ठेवलेले दिसत होते.
राजू म्हणाला, “आई, काय भाजतेस गं? काय खमंग वास सुटलाय!”
प्रज्ञा म्हणाली, “अरे, दिसत नाही का तुला? तीळ, खोबरे आणि गूळ म्हणजे तिळगूळ, हो की नाही आई? तू तिळगुळाचे लाडू बनवते आहेस ना? अरे, संक्रांत आली ना जवळ, त्यासाठी तिळगुळाचे लाडू आई बनवत असणार.”
राजू आणि प्रज्ञा म्हणाले, “अगं आई, एक सांग, वर्षभर आपले कुठले ना कुठले सण असतात, तेव्हा का नाही गं तिळगुळाचे लाडू बनवत? तिळगुळाचे लाडूसुद्धा इतर मिठाईसारखे मस्त गोड लागतात की. मग हे लाडू अन्य सणांच्या दिवशी का बनवायचे नाहीत?”
स्वेटर घालून, डोक्याला मफलर गुंडाळून बसलेले आजोबा हे सर्व संभाषण ऐकत होते. त्यांनी राजू आणि प्रज्ञाला हाक मारून बोलवून घेतलं. “आईला आत्ता त्रास देऊ नका, ती कामात आहे ना! मी सांगतो तुम्हाला संक्रांतीतच तिळगुळाचे लाडू का बनवतात. नुसते करतच नाही, तर स्वत: खातात आणि इतरांनाही का वाटतात ते! तिळगुळाचे लाडू करताना तुम्ही पाहिलेच आहे, त्यासाठी काय काय जिन्नस लागतात ते.”
प्रज्ञा म्हणाली, “हो आजोबा, तिथे आईनं तीळ घेतलेत. शिवाय, सुकं खोबरं आणि गूळसुद्धा आहे.”
आजोबांनी म्हणाले, “एक सांगा, आपण स्वेटर, मफलर, शाल किंवा रग असे लोकरीचे कपडे का आणि कधी वापरतो?”
दोघांनीही उत्तर दिलं, “थंडीच्या दिवसात, आपल्याला थंडी लागू नये म्हणून.”
आजोबा म्हणाले, “थंडीच्या दिवसात आपले थंडी-वाऱ्यापासून रक्षण व्हावे म्हणून आपण लोकरीचे गरम कपडे वापरतो. पण ज्याप्रमाणे थंडीच्या दिवसात आपल्या शरीराला बाहेरून ऊब देण्याची आवश्यकता असते, त्याचप्रमाणे आतूनही उष्णता मिळेल याची खबरदारी घ्यावी लागते. ऋतुमानाप्रमाणे आपल्या आहारातसुद्धा बदल करून शरीरातील उष्णता नियंत्रित करावी लागते. उन्हाळ्यात आपण काय खातो-पितो?
दोघंही एकदम ओरडले, “आइस्क्रीम!”
आजोबा म्हणाले, “तुम्हाला पटकन आइस्क्रीम आठवलं, पण तो काही आपला रोजचा आहार आहे का? रोजच्या आहारात आपण लिंबू सरबत, कैरीचं पन्हं, आवळ्याचं सरबत, वाळ्याचं सरबत अशी थंड पेयं किंवा इतर थंड पदार्थ खातो. पण उन्हाळ्यात ते ठीक असले तरी हिवाळ्यात मात्र आपल्या शरीराला आतून योग्य ती उष्णता मिळण्यासाठी, तेलजन्य पदार्थ खाल्ल्यास आरोग्याला चांगले असते.”
प्रज्ञा म्हणाली, “हो आजोबा. तीळ, खोबरं, शेंगदाणे यांचं तेल असतंच की!”
आजोबा म्हणाले, “बरोबर, तेलजन्य पदार्थ पोटात गेले की हिवाळ्यात शरीराला जास्तीची उष्णता निर्माण करतातच. शिवाय हिवाळ्यातील कोरडय़ा हवामानामुळे आपली त्वचा कोरडी पडते आणि काही लोकांना त्वचेला भेगा पडून त्रास होतो. अशा परिस्थितीत तेलजन्य पदार्थ खाल्ले की त्वचा कोरडी शुष्क पडत नाही.
आता मला सांगा, हे सर्व पदार्थ नुसतेच खायला कोणाला मनापासून आवडतील की त्यांचे लाडू किंवा वडय़ा करून खायला आवडतील? अन्न आवडीने खाणे यालासुद्धा महत्त्व आहेच ना? म्हणून मग त्यातच गूळ घालून मस्त लाडू बनवायचे. किंवा त्याच्या वडय़ा करून संक्रांत सणाच्या दिवशी खायच्या. आणि नुसत्या आपणच खायच्या नाहीत, तर आपल्या सगळ्या शेजाऱ्यांना, मित्र-मंडळींना नातेवाईकांनासुद्धा तिळगूळ द्यायचा आणि म्हणायचं, ‘तिळगूळ घ्या आणि गोड गोड बोला.’ म्हणजेच आपलं काही कारणाने कोणाशी भांडण वगैरे झालं असेल, काही गैरसमज झाले असतील तर ते विसरून जा, असे आपण सर्वांना सांगायचे आणि त्यांच्या हातावर तिळगूळ ठेवायचा.

SubQuestion No : 8

Q.8 **आजोबांच्यामते तेलजन्य पदार्थ तसेच न खाता लाडू किंवा वड्या करून खाण्यामागचे नेमके कारण कोणते?**

Ans

✗ 1. कोरड्या हवामानापासून रक्षण करणे.

✗ 2. आप्तस्वकीयांना वाटणे.

✗ 3. हिवाळ्यात शरीरातील उष्णता काबूत ठेवणे.

✓ 4. पदार्थ आवडीने खाणे याला महत्त्व असणे.

Question ID : **3786061867**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आई खोबरे, तीळ, भाजत होती, आणि बाजूला पिवळा धम्मक गुळाचा खडा दिसत होता. बाजूला थोडेसे वेलदोडे ठेवलेले दिसत होते.
राजू म्हणाला, "आई, काय भाजतेस गं? काय खमंग वास सुटलाय!"
प्रज्ञा म्हणाली, "अरे, दिसत नाही का तुला? तीळ, खोबरे आणि गूळ म्हणजे तिळगूळ, हो की नाही आई? तू तिळगुळाचे लाडू बनवते आहेस ना? अरे, संक्रांत आली ना जवळ, त्यासाठी तिळगुळाचे लाडू आई बनवत असणार."
राजू आणि प्रज्ञा म्हणाले, "अगं आई, एक सांग, वर्षभर आपले कुठले ना कुठले सण असतात, तेव्हा का नाही गं तिळगुळाचे लाडू बनवत? तिळगुळाचे लाडूसुद्धा इतर मिठाईसारखे मस्त गोड लागतात की. मग हे लाडू अन्य सणांच्या दिवशी का बनवायचे नाहीत?"
स्वेटर घालून, डोक्याला मफलर गुंडाळून बसलेले आजोबा हे सर्व संभाषण ऐकत होते. त्यांनी राजू आणि प्रज्ञाला हाक मारून बोलवून घेतलं. "आईला आत्ता त्रास देऊ नका, ती कामात आहे ना! मी सांगतो तुम्हाला संक्रांतीतच तिळगुळाचे लाडू का बनवतात. नुसते करतच नाही, तर स्वत: खातात आणि इतरांनाही का वाटतात ते! तिळगुळाचे लाडू करताना तुम्ही पाहिलेच आहे, त्यासाठी काय काय जिन्नस लागतात ते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा, तिथे आईनं तीळ घेतलेत. शिवाय, सुकं खोबरं आणि गूळसुद्धा आहे."
आजोबांनी म्हणाले, "एक सांगा, आपण स्वेटर, मफलर, शाल किंवा रग असे लोकरीचे कपडे का आणि कधी वापरतो?"
दोघांनीही उत्तर दिलं, "थंडीच्या दिवसात, आपल्याला थंडी लागू नये म्हणून."
आजोबा म्हणाले, "थंडीच्या दिवसात आपले थंडी-वाऱ्यापासून रक्षण व्हावे म्हणून आपण लोकरीचे गरम कपडे वापरतो. पण ज्याप्रमाणे थंडीच्या दिवसात आपल्या शरीराला बाहेरून ऊब देण्याची आवश्यकता असते, त्याचप्रमाणे आतूनही उष्णता मिळेल याची खबरदारी घ्यावी लागते. ऋतुमानाप्रमाणे आपल्या आहारातसुद्धा बदल करून शरीरातील उष्णता नियंत्रित करावी लागते. उन्हाळ्यात आपण काय खातो-पितो?
दोघंही एकदम ओरडले, "आइस्क्रीम!"
आजोबा म्हणाले, "तुम्हाला पटकन आइस्क्रीम आठवलं, पण तो काही आपला रोजचा आहार आहे का? रोजच्या आहारात आपण लिंबू सरबत, कैरीचं पन्हं, आवळ्याचं सरबत, वाळ्याचं सरबत अशी थंड पेयं किंवा इतर थंड पदार्थ खातो. पण उन्हाळ्यात ते ठीक असले तरी हिवाळ्यात मात्र आपल्या शरीराला आतून योग्य ती उष्णता मिळण्यासाठी, तेलजन्य पदार्थ खाल्ल्यास आरोग्याला चांगले असते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा. तीळ, खोबरं, शेंगदाणे यांचं तेल असतंच की!"
आजोबा म्हणाले, "बरोबर, तेलजन्य पदार्थ पोटात गेले की हिवाळ्यात शरीराला जास्तीची उष्णता निर्माण करतातच. शिवाय हिवाळ्यातील कोरडय़ा हवामानामुळे आपली त्वचा कोरडी पडते आणि काही लोकांना त्वचेला भेगा पडून त्रास होतो. अशा परिस्थितीत तेलजन्य पदार्थ खाल्ले की त्वचा कोरडी शुष्क पडत नाही.
आता मला सांगा, हे सर्व पदार्थ नुसतेच खायला कोणाला मनापासून आवडतील की त्यांचे लाडू किंवा वडय़ा करून खायला आवडतील? अन्न आवडीने खाणे यालासुद्धा महत्त्व आहेच ना? म्हणून मग त्यातच गूळ घालून मस्त लाडू बनवायचे. किंवा त्याच्या वडय़ा करून संक्रांत सणाच्या दिवशी खायच्या. आणि नुसत्या आपणच खायच्या नाहीत, तर आपल्या सगळ्या शेजाऱ्यांना, मित्र-मंडळींना नातेवाईकांनासुद्धा तिळगूळ द्यायचा आणि म्हणायचं, 'तिळगूळ घ्या आणि गोड गोड बोला.' म्हणजेच आपलं काही कारणाने कोणाशी भांडण वगैरे झालं असेल, काही गैरसमज झाले असतील तर ते विसरून जा, असे आपण सर्वांना सांगायचे आणि त्यांच्या हातावर तिळगूळ ठेवायचा.

SubQuestion No : 9

Q.9 आई करीत असलेल्या पाककृतीत पुढीलपैकी कोणता पदार्थ नाही?

Ans
✗ 1. तीळ
✗ 2. गूळ
✓ 3. खसखस
✗ 4. वेलदोडे

Question ID : **3786061868**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आई खोबरे, तीळ, भाजत होती, आणि बाजूला पिवळा धम्मक गुळाचा खडा दिसत होता. बाजूला थोडेसे वेलदोडे ठेवलेले दिसत होते.
राजू म्हणाला, "आई, काय भाजतेस गं? काय खमंग वास सुटलाय!"
प्रज्ञा म्हणाली, "अरे, दिसत नाही का तुला? तीळ, खोबरे आणि गूळ म्हणजे तिळगूळ, हो की नाही आई? तू तिळगुळाचे लाडू बनवते आहेस ना? अरे, संक्रांत आली ना जवळ, त्यासाठी तिळगुळाचे लाडू आई बनवत असणार."
राजू आणि प्रज्ञा म्हणाले, "अगं आई, एक सांग, वर्षभर आपले कुठले ना कुठले सण असतात, तेव्हा का नाही गं तिळगुळाचे लाडू बनवत? तिळगुळाचे लाडूसुद्धा इतर मिठाईसारखे मस्त गोड लागतात की. मग हे लाडू अन्य सणांच्या दिवशी का बनवायचे नाहीत?"
स्वेटर घालून, डोक्याला मफलर गुंडाळून बसलेले आजोबा हे सर्व संभाषण ऐकत होते. त्यांनी राजू आणि प्रज्ञाला हाक मारून बोलवून घेतलं. "आईला आत्ता त्रास देऊ नका, ती कामात आहे ना! मी सांगतो तुम्हाला संक्रांतीतच तिळगुळाचे लाडू का बनवतात. नुसते करतच नाही, तर स्वत: खातात आणि इतरांनाही का वाटतात ते! तिळगुळाचे लाडू करताना तुम्ही पाहिलेच आहे, त्यासाठी काय काय जिन्नस लागतात ते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा, तिथे आईनं तीळ घेतलेत. शिवाय, सुकं खोबरं आणि गूळसुद्धा आहे."
आजोबांनी म्हणाले, "एक सांगा, आपण स्वेटर, मफलर, शाल किंवा रग असे लोकरीचे कपडे का आणि कधी वापरतो?"
दोघांनीही उत्तर दिलं, "थंडीच्या दिवसात, आपल्याला थंडी लागू नये म्हणून."
आजोबा म्हणाले, "थंडीच्या दिवसात आपले थंडी-वाऱ्यापासून रक्षण व्हावे म्हणून आपण लोकरीचे गरम कपडे वापरतो. पण ज्याप्रमाणे थंडीच्या दिवसात आपल्या शरीराला बाहेरून ऊब देण्याची आवश्यकता असते, त्याचप्रमाणे आतूनही उष्णता मिळेल याची खबरदारी घ्यावी लागते. ऋतुमानाप्रमाणे आपल्या आहारातसुद्धा बदल करून शरीरातील उष्णता नियंत्रित करावी लागते. उन्हाळ्यात आपण काय खातो-पितो?
दोघंही एकदम ओरडले, "आइस्क्रीम!"
आजोबा म्हणाले, "तुम्हाला पटकन आइस्क्रीम आठवलं, पण तो काही आपला रोजचा आहार आहे का? रोजच्या आहारात आपण लिंबू सरबत, कैरीचं पन्हं, आवळ्याचं सरबत, वाळ्याचं सरबत अशी थंड पेयं किंवा इतर थंड पदार्थ खातो. पण उन्हाळ्यात ते ठीक असले तरी हिवाळ्यात मात्र आपल्या शरीराला आतून योग्य ती उष्णता मिळण्यासाठी, तेलजन्य पदार्थ खाल्ल्यास आरोग्याला चांगले असते."
प्रज्ञा म्हणाली, "हो आजोबा. तीळ, खोबरं, शेंगदाणे यांचं तेल असतंच की!"
आजोबा म्हणाले, "बरोबर, तेलजन्य पदार्थ पोटात गेले की हिवाळ्यात शरीराला जास्तीची उष्णता निर्माण करतातच. शिवाय हिवाळ्यातील कोरडय़ा हवामानामुळे आपली त्वचा कोरडी पडते आणि काही लोकांना त्वचेला भेगा पडून त्रास होतो. अशा परिस्थितीत तेलजन्य पदार्थ खाल्ले की त्वचा कोरडी शुष्क पडत नाही.
आता मला सांगा, हे सर्व पदार्थ नुसतेच खायला कोणाला मनापासून आवडतील की त्यांचे लाडू किंवा वडय़ा करून खायला आवडतील? अन्न आवडीने खाणे यालासुद्धा महत्त्व आहेच ना? म्हणून मग त्यातच गूळ घालून मस्त लाडू बनवायचे. किंवा त्याच्या वडय़ा करून संक्रांत सणाच्या दिवशी खायच्या. आणि नुसत्या आपणच खायच्या नाहीत, तर आपल्या सगळ्या शेजाऱ्यांना, मित्र-मंडळींना नातेवाईकांनासुद्धा तिळगूळ द्यायचा आणि म्हणायचं, 'तिळगूळ घ्या आणि गोड गोड बोला.' म्हणजेच आपलं काही कारणाने कोणाशी भांडण वगैरे झालं असेल, काही गैरसमज झाले असतील तर ते विसरून जा, असे आपण सर्वांना सांगायचे आणि त्यांच्या हातावर तिळगूळ ठेवायचा.

SubQuestion No : 10

Q.10 '<u>गोड</u> लाडू खाणे' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचा प्रकार सांगा.

Ans

1. सर्वनाम ✗
2. अव्यय ✗
3. विभक्ती ✗
4. विशेषण ✓

Question ID : **3786061865**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आजच्या धकाधकीच्या जगात ताणतणाव, मानसिक समस्या आणि मानसिक आजारांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. मनाशी निगडित समस्या आणि आजार हे काय नव्या जगातील किंवा फक्त उच्चभ्रू लोकांमध्ये आढळणारे आहेत का?, तर नाही. या समस्या आणि आजार पूर्वीपासूनच आहेत, फरक फक्त आपल्याला त्या माहीत नव्हत्या किंवा ओळखायचं कसं हे माहीत नव्हतं किंवा सरळ आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत होतो. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या आरोग्याच्या व्याख्येप्रमाणे आरोग्य म्हणजे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य. आजही मानसिक आजार, मानसिक आजारग्रस्त, मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ याबाबत समाजात बरेचशे गैरसमज आहेत आणि याबद्दल बोलताना आपल्याला विचित्रता वाटते.
गेल्या काही वर्षांत वैद्यकीय व्यवसाय करत असताना असे लक्षात आले आहे की, मानसिक आजार, मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन समाजाच्या सर्वच स्तरांतून बदलत चालला आहे आणि एक मानसोपचारतज्ज्ञ म्हणून ही खूप सुखावणारी बाब आहे. पण तरीही अजून समाजाच्या काही स्तरांमध्ये, मानसिक आजार हे अदृश्य शक्ती, करणी, भूतबाधा, काळी जादू, चेटूक यांमुळे होतात आणि मंत्र-तंत्र यांसारख्या अपारंपरिक पद्धतींनी बरे होतात असं मानलं जातं. मानसिक विकार हे शारीरिक विकारांसारखेच आहेत आणि यापाठीमागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन आता लोकांना हळूहळू पटत चालला आहे. मानसिक आजारांसाठी जैविक मानसशास्त्रीय सामाजिक (biopsychosocial) घटक कारणीभूत आहेत हे निदर्शनास आले आहे. अगदी स्किझोफ्रेनियापासून ते नैराश्य, चिंताविकार, मनोकायिक आजार, वर्तणुकीच्या समस्या, व्यसनाधीनता आणि त्यानिगडित विकारामागे वैज्ञानिक दृष्टिकोण आहे.
मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता समाजाच्या तळागाळात पोचणे अत्यावश्यक आहे, तरच समाजातील अंधविश्वास आणि गैरसमज दूर होतील. सध्य परिस्थिती पाहता मानसिक आरोग्यक्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञांची संख्या गरजेपेक्षा खूप कमी आहे आणि म्हणूनच समाजाच्या सर्व घटकांनी यासाठी पुढे येऊन यास मोहिमेचे रूप देणे गरजेचे आहे. याच धर्तीवर राज्यभरातील जवळपास 200 पेक्षा जास्त मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ यांनी उत्स्फूर्तपणे ऐच्छिक एकत्रितरीत्या 'गाव तेथे मानसोपचार' ही मानसिक आरोग्य जनजागृती निगडित मोहीम वर्षभरापासून हाती घेतली आहे. या मोहिमेचा उद्देश समाजाच्या सर्वच प्रभागांत मानसिक आरोग्याविषयी साक्षरता निर्माण करून मानसिक आजार, त्यावरील उपचार, समज-गैरसमज याविषयी शास्त्रीय माहिती देणे आहे. मानसिक आरोग्य निगडित विविध विषयांवर तज्ज्ञांमार्फत व्याख्याने, पत्रके, चलत्चित्रे जनजागृतीसाठी वापरण्यात येत आहे. जनतेकडे तज्ज्ञांमार्फत योग्य माहिती पोहोचावी यासाठी प्रसारमाध्यमे, समाजमाध्यमांचा वापर केला जात आहे, जेणेकरून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत योग्य माहिती पोहोचती व्हावी. एक वर्षांपासून या मोहिमेचे तीन टप्पे यशस्वीरीत्या पार पडले. गाव तेथे मानसोपचार मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात उदासीनता/नैराश्याच्या मानसिक आजार आणि उपचाराविषयी माहिती मानसोपचारतज्ज्ञांनी राज्यातल्या गावोगावी जाऊन पोहोचवली. स्क्रिझोफेनिया मानसिक आजाराबद्दल बरेच गैरसमज आहेत ही बाब लक्षात घेता मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात या आजाराबद्दल गावोगावी जनजागृती केली. मोहिमेचा तिसरा टप्पा 'मुलांना समजून घेताना' हा खास शिक्षकांसाठी घेण्यात आला. आजच्या धावपळीच्या युगात आईवडिलांना मुलांसाठी कमी वेळ आहे आणि मूल सर्वात जास्त शिक्षकांच्या नजरेखाली असते, हे लक्षात घेता मुलामधील भावनिक, वर्तणुकीच्या तसेच अध्ययन अक्षमतेच्या समस्यांविषयी शिक्षकांसोबत चर्चा करण्यात आली.
राज्यातील मानसोपचारतज्ज्ञांनी उचललेले हे पाऊल नक्कीच कौतुकास्पद आहे. या मोहिमेला व्यापक पातळी लाभण्यासाठी समाजाचा, शासनाचा आणि या निगडित सर्वच घटकांचा सहभाग आणि पुढाकार गरजेचा आहे.

SubQuestion No : 11

Q.11 सद्यपरिस्थितीत लेखकाला कोणत्या गोष्टीची निकड जाणवते?

Ans

✗ 1. अंधविश्वास

✗ 2. अदृश्यशक्ती

✗ 3. मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टीकोन

✓ 4. मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता

Question ID : **3786061873**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247

Adda247
GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आजच्या धकाधकीच्या जगात ताणतणाव, मानसिक समस्या आणि मानसिक आजारांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. मनाशी निगडित समस्या आणि आजार हे काय नव्या जगातील किंवा फक्त उच्चभ्रू लोकांमध्ये आढळणारे आहेत का?, तर नाही. या समस्या आणि आजार पूर्वीपासूनच आहेत, फरक फक्त आपल्याला त्या माहीत नव्हत्या किंवा ओळखायचं कसं हे माहीत नव्हतं किंवा सरळ आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत होतो. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या आरोग्याच्या व्याख्येप्रमाणे आरोग्य म्हणजे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य. आजही मानसिक आजार, मानसिक आजारग्रस्त, मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ याबाबत समाजात बरेचशे गैरसमज आहेत आणि याबद्दल बोलताना आपल्याला विचित्रता वाटते.
गेल्या काही वर्षांत वैद्यकीय व्यवसाय करत असताना असे लक्षात आले आहे की, मानसिक आजार, मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन समाजाच्या सर्वच स्तरांतून बदलत चालला आहे आणि एक मानसोपचारतज्ज्ञ म्हणून ही खूप सुखावणारी बाब आहे. पण तरीही अजून समाजाच्या काही स्तरांमध्ये, मानसिक आजार हे अदृश्य शक्ती, करणी, भूतबाधा, काळी जादू, चेटूक यांमुळे होतात आणि मंत्र-तंत्र यांसारख्या अपारंपरिक पद्धतींनी बरे होतात असं मानलं जातं. मानसिक विकार हे शारीरिक विकारांसारखेच आहेत आणि यापाठीमागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन आता लोकांना हळूहळू पटत चालला आहे. मानसिक आजारांसाठी जैविक मानसशास्त्रीय सामाजिक (biopsychosocial) घटक कारणीभूत आहेत हे निदर्शनास आले आहे. अगदी स्किझोफ्रेनियापासून ते नैराश्य, चिंताविकार, मनोकायिक आजार, वर्तणुकीच्या समस्या, व्यसनाधीनता आणि त्यानिगडित विकारामागे वैज्ञानिक दृष्टिकोण आहे.
मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता समाजाच्या तळागाळात पोचणे अत्यावश्यक आहे, तरच समाजातील अंधविश्वास आणि गैरसमज दूर होतील. सध्य परिस्थिती पाहता मानसिक आरोग्यक्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञांची संख्या गरजेपेक्षा खूप कमी आहे आणि म्हणूनच समाजाच्या सर्व घटकांनी यासाठी पुढे येऊन यास मोहिमेचे रूप देणे गरजेचे आहे. याच धर्तीवर राज्यभरातील जवळपास 200 पेक्षा जास्त मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ यांनी उत्स्फूर्तपणे ऐच्छिक एकत्रितरीत्या 'गाव तेथे मानसोपचार' ही मानसिक आरोग्य जनजागृती निगडित मोहीम वर्षभरापासून हाती घेतली आहे. या मोहिमेचा उद्देश समाजाच्या सर्वच प्रभागांत मानसिक आरोग्याविषयी साक्षरता निर्माण करून मानसिक आजार, त्यावरील उपचार, समज-गैरसमज याविषयी शास्त्रीय माहिती देणे आहे. मानसिक आरोग्य निगडित विविध विषयांवर तज्ज्ञांमार्फत व्याख्याने, पत्रके, चलत्चित्रे जनजागृतीसाठी वापरण्यात येत आहे. जनतेकडे तज्ज्ञांमार्फत योग्य माहिती पोहोचावी यासाठी प्रसारमाध्यमे, समाजमाध्यमांचा वापर केला जात आहे, जेणेकरून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत योग्य माहिती पोहोचती व्हावी. एक वर्षांपासून या मोहिमेचे तीन टप्पे यशस्वीरीत्या पार पडले. गाव तेथे मानसोपचार मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात उदासीनता/नैराश्याच्या मानसिक आजार आणि उपचाराविषयी माहिती मानसोपचारतज्ज्ञांनी राज्यातल्या गावोगावी जाऊन पोहोचवली. स्क्रिझोफेनिया मानसिक आजाराबद्दल बरेच गैरसमज आहेत ही बाब लक्षात घेता मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात या आजाराबद्दल गावोगावी जनजागृती केली. मोहिमेचा तिसरा टप्पा 'मुलांना समजून घेताना' हा खास शिक्षकांसाठी घेण्यात आला. आजच्या धावपळीच्या युगात आईवडिलांना मुलांसाठी कमी वेळ आहे आणि मूल सर्वात जास्त शिक्षकांच्या नजरेखाली असते, हे लक्षात घेता मुलामधील भावनिक, वर्तणुकीच्या तसेच अध्ययन अक्षमतेच्या समस्यांविषयी शिक्षकांसोबत चर्चा करण्यात आली.
राज्यातील मानसोपचारतज्ज्ञांनी उचललेले हे पाऊल नक्कीच कौतुकास्पद आहे. या मोहिमेला व्यापक पातळी लाभण्यासाठी समाजाचा, शासनाचा आणि या निगडित सर्वच घटकांचा सहभाग आणि पुढाकार गरजेचा आहे.

SubQuestion No : 12

Q.12 मानसिक आरोग्यासंबंधी जनजागृती करताना कोणते माध्यम वापरण्यात आलेले नाही?

Ans

✗ 1. चलतचित्रे

✗ 2. व्याख्याने

✗ 3. पत्रके

✓ 4. दूरध्वनी

Question ID : **3786061872**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आजच्या धकाधकीच्या जगात ताणतणाव, मानसिक समस्या आणि मानसिक आजारांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. मनाशी निगडित समस्या आणि आजार हे काय नव्या जगातील किंवा फक्त उच्चभ्रू लोकांमध्ये आढळणारे आहेत का?, तर नाही. या समस्या आणि आजार पूर्वीपासूनच आहेत, फरक फक्त आपल्याला त्या माहीत नव्हत्या किंवा ओळखायचं कसं हे माहीत नव्हतं किंवा सरळ आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत होतो. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या आरोग्याच्या व्याख्येप्रमाणे आरोग्य म्हणजे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य. आजही मानसिक आजार, मानसिक आजारग्रस्त, मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ याबाबत समाजात बरेचशे गैरसमज आहेत आणि याबद्दल बोलताना आपल्याला विचित्रता वाटते.
गेल्या काही वर्षांत वैद्यकीय व्यवसाय करत असताना असे लक्षात आले आहे की, मानसिक आजार, मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन समाजाच्या सर्वच स्तरांतून बदलत चालला आहे आणि एक मानसोपचारतज्ज्ञ म्हणून ही खूप सुखावणारी बाब आहे. पण तरीही अजून समाजाच्या काही स्तरांमध्ये, मानसिक आजार हे अदृश्य शक्ती, करणी, भूतबाधा, काळी जादू, चेटूक यांमुळे होतात आणि मंत्र-तंत्र यांसारख्या अपारंपरिक पद्धतींनी बरे होतात असं मानलं जातं. मानसिक विकार हे शारीरिक विकारांसारखेच आहेत आणि यापाठीमागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन आता लोकांना हळूहळू पटत चालला आहे. मानसिक आजारांसाठी जैविक मानसशास्त्रीय सामाजिक (biopsychosocial) घटक कारणीभूत आहेत हे निदर्शनास आले आहे. अगदी स्किझोफ्रेनियापासून ते नैराश्य, चिंताविकार, मनोकायिक आजार, वर्तणुकीच्या समस्या, व्यसनाधीनता आणि त्यानिगडित विकारामागे वैज्ञानिक दृष्टिकोण आहे.
मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता समाजाच्या तळागाळात पोचणे अत्यावश्यक आहे, तरच समाजातील अंधविश्वास आणि गैरसमज दूर होतील. सध्य परिस्थिती पाहता मानसिक आरोग्यक्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञांची संख्या गरजेपेक्षा खूप कमी आहे आणि म्हणूनच समाजाच्या सर्व घटकांनी यासाठी पुढे येऊन यास मोहिमेचे रूप देणे गरजेचे आहे. याच धर्तीवर राज्यभरातील जवळपास 200 पेक्षा जास्त मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ यांनी उत्स्फूर्तपणे ऐच्छिक एकत्रितरीत्या 'गाव तेथे मानसोपचार' ही मानसिक आरोग्य जनजागृती निगडित मोहीम वर्षभरापासून हाती घेतली आहे. या मोहिमेचा उद्देश समाजाच्या सर्वच प्रभागांत मानसिक आरोग्याविषयी साक्षरता निर्माण करून मानसिक आजार, त्यावरील उपचार, समज-गैरसमज याविषयी शास्त्रीय माहिती देणे आहे. मानसिक आरोग्य निगडित विविध विषयांवर तज्ज्ञांमार्फत व्याख्याने, पत्रके, चलत्चित्रे जनजागृतीसाठी वापरण्यात येत आहे. जनतेकडे तज्ज्ञांमार्फत योग्य माहिती पोहोचावी यासाठी प्रसारमाध्यमे, समाजमाध्यमांचा वापर केला जात आहे, जेणेकरून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत योग्य माहिती पोहोचती व्हावी. एक वर्षांपासून या मोहिमेचे तीन टप्पे यशस्वीरीत्या पार पडले. गाव तेथे मानसोपचार मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात उदासीनता/नैराश्याच्या मानसिक आजार आणि उपचाराविषयी माहिती मानसोपचारतज्ज्ञांनी राज्यातल्या गावोगावी जाऊन पोहोचवली. स्क्रिझोफेनिया मानसिक आजाराबद्दल बरेच गैरसमज आहेत ही बाब लक्षात घेता मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात या आजाराबद्दल गावोगावी जनजागृती केली. मोहिमेचा तिसरा टप्पा 'मुलांना समजून घेताना' हा खास शिक्षकांसाठी घेण्यात आला. आजच्या धावपळीच्या युगात आईवडिलांना मुलांसाठी कमी वेळ आहे आणि मूल सर्वात जास्त शिक्षकांच्या नजरेखाली असते, हे लक्षात घेता मुलामधील भावनिक, वर्तणुकीच्या तसेच अध्ययन अक्षमतेच्या समस्यांविषयी शिक्षकांसोबत चर्चा करण्यात आली.
राज्यातील मानसोपचारतज्ज्ञांनी उचललेले हे पाऊल नक्कीच कौतुकास्पद आहे. या मोहिमेला व्यापक पातळी लाभण्यासाठी समाजाचा, शासनाचा आणि या निगडित सर्वच घटकांचा सहभाग आणि पुढाकार गरजेचा आहे.

SubQuestion No : 13

Q.13 पुढीलपैकी विशेषनाम कोणते?

Ans
1. आजार ✗
2. समाज ✗
3. स्किझोफ्रेनिया ✓
4. रोग ✗

Question ID : **3786061875**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आजच्या धकाधकीच्या जगात ताणतणाव, मानसिक समस्या आणि मानसिक आजारांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. मनाशी निगडित समस्या आणि आजार हे काय नव्या जगातील किंवा फक्त उच्चभ्रू लोकांमध्ये आढळणारे आहेत का?, तर नाही. या समस्या आणि आजार पूर्वीपासूनच आहेत, फरक फक्त आपल्याला त्या माहीत नव्हत्या किंवा ओळखायचं कसं हे माहीत नव्हतं किंवा सरळ आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत होतो. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या आरोग्याच्या व्याख्येप्रमाणे आरोग्य म्हणजे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य. आजही मानसिक आजार, मानसिक आजारग्रस्त, मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ याबाबत समाजात बरेचशे गैरसमज आहेत आणि याबद्दल बोलताना आपल्याला विचित्रता वाटते.

गेल्या काही वर्षांत वैद्यकीय व्यवसाय करत असताना असे लक्षात आले आहे की, मानसिक आजार, मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन समाजाच्या सर्वच स्तरांतून बदलत चालला आहे आणि एक मानसोपचारतज्ज्ञ म्हणून ही खूप सुखावणारी बाब आहे. पण तरीही अजून समाजाच्या काही स्तरांमध्ये, मानसिक आजार हे अदृश्य शक्ती, करणी, भूतबाधा, काळी जादू, चेटूक यांमुळे होतात आणि मंत्र-तंत्र यांसारख्या अपारंपरिक पद्धतींनी बरे होतात असं मानलं जातं. मानसिक विकार हे शारीरिक विकारांसारखेच आहेत आणि यापाठीमागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन आता लोकांना हळूहळू पटत चालला आहे. मानसिक आजारांसाठी जैविक मानसशास्त्रीय सामाजिक (biopsychosocial) घटक कारणीभूत आहेत हे निदर्शनास आले आहे. अगदी स्किझोफ्रेनियापासून ते नैराश्य, चिंताविकार, मनोकायिक आजार, वर्तणुकीच्या समस्या, व्यसनाधीनता आणि त्यानिगडित विकारामागे वैज्ञानिक दृष्टिकोण आहे.

मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता समाजाच्या तळागाळात पोचणे अत्यावश्यक आहे, तरच समाजातील अंधविश्वास आणि गैरसमज दूर होतील. सध्य परिस्थिती पाहता मानसिक आरोग्यक्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञांची संख्या गरजेपेक्षा खूप कमी आहे आणि म्हणूनच समाजाच्या सर्व घटकांनी यासाठी पुढे येऊन यास मोहिमेचे रूप देणे गरजेचे आहे. याच धर्तीवर राज्यभरातील जवळपास 200 पेक्षा जास्त मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ यांनी उत्स्फूर्तपणे ऐच्छिक एकत्रितरीत्या 'गाव तेथे मानसोपचार' ही मानसिक आरोग्य जनजागृती निगडित मोहीम वर्षभरापासून हाती घेतली आहे. या मोहिमेचा उद्देश समाजाच्या सर्वच प्रभागांत मानसिक आरोग्याविषयी साक्षरता निर्माण करून मानसिक आजार, त्यावरील उपचार, समज-गैरसमज याविषयी शास्त्रीय माहिती देणे आहे. मानसिक आरोग्य निगडित विविध विषयांवर तज्ज्ञांमार्फत व्याख्याने, पत्रके, चलत्चित्रे जनजागृतीसाठी वापरण्यात येत आहे. जनतेकडे तज्ज्ञांमार्फत योग्य माहिती पोहोचावी यासाठी प्रसारमाध्यमे, समाजमाध्यमांचा वापर केला जात आहे, जेणेकरून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत योग्य माहिती पोहोचती व्हावी. एक वर्षापासून या मोहिमेचे तीन टप्पे यशस्वीरीत्या पार पडले. गाव तेथे मानसोपचार मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात उदासीनता/ नैराश्याच्या मानसिक आजार आणि उपचाराविषयी माहिती मानसोपचारतज्ज्ञांनी राज्यातल्या गावोगावी जाऊन पोहोचवली. स्क्रिझोफेनिया मानसिक आजाराबद्दल बरेच गैरसमज आहेत ही बाब लक्षात घेता मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात या आजाराबद्दल गावोगावी जनजागृती केली. मोहिमेचा तिसरा टप्पा 'मुलांना समजून घेताना' हा खास शिक्षकांसाठी घेण्यात आला. आजच्या धावपळीच्या युगात आईवडिलांना मुलांसाठी कमी वेळ आहे आणि मूल सर्वात जास्त शिक्षकांच्या नजरेखाली असते, हे लक्षात घेता मुलामधील भावनिक, वर्तणुकीच्या तसेच अध्ययन अक्षमतेच्या समस्यांविषयी शिक्षकांसोबत चर्चा करण्यात आली.

राज्यातील मानसोपचारतज्ज्ञांनी उचललेले हे पाऊल नक्कीच कौतुकास्पद आहे. या मोहिमेला व्यापक पातळी लाभण्यासाठी समाजाचा, शासनाचा आणि या निगडित सर्वच घटकांचा सहभाग आणि पुढाकार गरजेचा आहे.

SubQuestion No : 14

Q.14 लेखकाच्यामते पुढीलपैकी कोणाची संख्या तुलनेत कमी आहे?

Ans

✗ 1. वैद्यकीय व्यवसाय

✗ 2. मानसिक आजारग्रस्त

✓ 3. मानसशास्त्रज्ञ

✗ 4. मानसिक आजार

Question ID : **3786061871**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

आजच्या धकाधकीच्या जगात ताणतणाव, मानसिक समस्या आणि मानसिक आजारांचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. मनाशी निगडित समस्या आणि आजार हे काय नव्या जगातील किंवा फक्त उच्चभ्रू लोकांमध्ये आढळणारे आहेत का?, तर नाही. या समस्या आणि आजार पूर्वीपासूनच आहेत, फरक फक्त आपल्याला त्या माहीत नव्हत्या किंवा ओळखायचं कसं हे माहीत नव्हतं किंवा सरळ आपण त्याकडे दुर्लक्ष करत होतो. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या आरोग्याच्या व्याख्येप्रमाणे आरोग्य म्हणजे शारीरिक आणि मानसिक आरोग्य. आजही मानसिक आजार, मानसिक आजारग्रस्त, मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ याबाबत समाजात बरेचशे गैरसमज आहेत आणि याबद्दल बोलताना आपल्याला विचित्रता वाटते.
गेल्या काही वर्षांत वैद्यकीय व्यवसाय करत असताना असे लक्षात आले आहे की, मानसिक आजार, मानसोपचारतज्ज्ञ यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन समाजाच्या सर्वच स्तरांतून बदलत चालला आहे आणि एक मानसोपचारतज्ज्ञ म्हणून ही खूप सुखावणारी बाब आहे. पण तरीही अजून समाजाच्या काही स्तरांमध्ये, मानसिक आजार हे अदृश्य शक्ती, करणी, भूतबाधा, काळी जादू, चेटूक यांमुळे होतात आणि मंत्र-तंत्र यांसारख्या अपारंपरिक पद्धतींनी बरे होतात असं मानलं जातं. मानसिक विकार हे शारीरिक विकारांसारखेच आहेत आणि यापाठीमागचा शास्त्रीय दृष्टिकोन आता लोकांना हळूहळू पटत चालला आहे. मानसिक आजारांसाठी जैविक मानसशास्त्रीय सामाजिक (biopsychosocial) घटक कारणीभूत आहेत हे निदर्शनास आले आहे. अगदी स्किझोफ्रेनियापासून ते नैराश्य, चिंताविकार, मनोकायिक आजार, वर्तणुकीच्या समस्या, व्यसनाधीनता आणि त्यानिगडित विकारामागे वैज्ञानिक दृष्टिकोण आहे.
मानसिक आजाराविषयीची साक्षरता समाजाच्या तळागाळात पोचणे अत्यावश्यक आहे, तरच समाजातील अंधविश्वास आणि गैरसमज दूर होतील. सध्य परिस्थिती पाहता मानसिक आरोग्यक्षेत्रात काम करणाऱ्या तज्ज्ञांची संख्या गरजेपेक्षा खूप कमी आहे आणि म्हणूनच समाजाच्या सर्व घटकांनी यासाठी पुढे येऊन यास मोहिमेचे रूप देणे गरजेचे आहे. याच धर्तीवर राज्यभरातील जवळपास 200 पेक्षा जास्त मानसोपचारतज्ज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ यांनी उत्स्फूर्तपणे ऐच्छिक एकत्रितरीत्या 'गाव तेथे मानसोपचार' ही मानसिक आरोग्य जनजागृती निगडित मोहीम वर्षभरापासून हाती घेतली आहे. या मोहिमेचा उद्देश समाजाच्या सर्वच प्रभागांत मानसिक आरोग्याविषयी साक्षरता निर्माण करून मानसिक आजार, त्यावरील उपचार, समज-गैरसमज याविषयी शास्त्रीय माहिती देणे आहे. मानसिक आरोग्य निगडित विविध विषयांवर तज्ज्ञांमार्फत व्याख्याने, पत्रके, चलत्चित्रे जनजागृतीसाठी वापरण्यात येत आहे. जनतेकडे तज्ज्ञांमार्फत योग्य माहिती पोहोचावी यासाठी प्रसारमाध्यमे, समाजमाध्यमांचा वापर केला जात आहे, जेणेकरून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत योग्य माहिती पोहोचती व्हावी. एक वर्षांपासून या मोहिमेचे तीन टप्पे यशस्वीरीत्या पार पडले. गाव तेथे मानसोपचार मोहिमेच्या पहिल्या टप्प्यात उदासीनता/नैराश्याच्या मानसिक आजार आणि उपचाराविषयी माहिती मानसोपचारतज्ज्ञांनी राज्यातल्या गावोगावी जाऊन पोहोचवली. स्क्रिझोफेनिया मानसिक आजाराबद्दल बरेच गैरसमज आहेत ही बाब लक्षात घेता मोहिमेच्या दुसऱ्या टप्प्यात या आजाराबद्दल गावोगावी जनजागृती केली. मोहिमेचा तिसरा टप्पा 'मुलांना समजून घेताना' हा खास शिक्षकांसाठी घेण्यात आला. आजच्या धावपळीच्या युगात आईवडिलांना मुलांसाठी कमी वेळ आहे आणि मूल सर्वात जास्त शिक्षकांच्या नजरेखाली असते, हे लक्षात घेता मुलामधील भावनिक, वर्तणुकीच्या तसेच अध्ययन अक्षमतेच्या समस्यांविषयी शिक्षकांसोबत चर्चा करण्यात आली.
राज्यातील मानसोपचारतज्ज्ञांनी उचललेले हे पाऊल नक्कीच कौतुकास्पद आहे. या मोहिमेला व्यापक पातळी लाभण्यासाठी समाजाचा, शासनाचा आणि या निगडित सर्वच घटकांचा सहभाग आणि पुढाकार गरजेचा आहे.

SubQuestion No : 15

Q.15 समाजातील अंधविश्वास <u>आणि</u> गैरसमज दूर होतील.' अधोरेखित शब्दाचा प्रकार सांगा.

Ans
✗ 1. संयुक्त क्रियापद
✗ 2. सर्वनाम
✗ 3. विशेषण
✓ 4. अव्यय

Question ID : **3786061874**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

नात्याचे अनुबंध प्रत्येकाभोवती कळत नकळत गुंतले जातात. काही नाती रूढार्थाने नावे बाळगून असतात तर काहींना तितकेही भाग्य नसते. नाती कुठं जुळावी याविषयी लिखित नियम असणं शक्य नाही. मला इथं नाती या शब्दाचा अर्थ अभिप्रेत आहे ते म्हणजे रक्ताची नाती, मैत्रीची नाती असे सर्व अर्थ.
आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात. वारसाहक्कानं ही नाती मिळालेली असतात. बालपणी अनुभलेल्या नात्यांत खूपदा निरागसतेचा अनुभव आल्यामुळं आपण एकंदरीत नात्यांविषयी खूप आशादायक दृष्टिकोन घेऊन पुढील आयुष्यात पाऊल ठेवतो. शिक्षण संपल्यानंतर माणसाचं आयुष्य खूपच गतिमान बनतं त्यामुळे मोजकी काही नाती सोडली तर बाकीच्या नात्यांकडे लक्षदेण्यास फुरसत मिळत नाही.
एखाद्या नात्याचा जीवनक्रम कसा असतो? जीवनक्रम म्हणजे नक्की काय? नातं जुळणं, दोन्ही व्यक्तींनी एकमेकांना ओळखून घेऊन नातं स्थिरतेकडे नेणं आणि मग त्यानंतर नात्यांतील स्थिरतेचा काळ! आदर्श परिस्थितीमध्ये नात्यांचा जीवनक्रम वर उल्लेखल्याप्रमाणे असायला हवा परंतु जीवनात आदर्श असं काही नसतं. त्यामुळे या नात्यांच्या जीवनक्रमात बरेच चढउतार येतात. सहजासहजी जुळू शकणारी नाती काही कारणानं जुळत नाहीत, कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात आणि मग अपेक्षाभंगाचं शल्य उरी बाळगत निभावली जातात किंवा मोडली जातात. काही नाती सुरवातीच्या काळात अत्यंत वादळी प्रवास करून त्यातील प्रवाशांना शहाणं करून सोडतात, आपल्या भूमिकांच्या आणि नात्यांच्या पुनर्व्याख्येनंतर मग एक शांत संयत वाटचाल करतात. काही शहाणी नाती आयुष्यभर समजुतदार प्रवास करतात. काही उत्साही नाती आयुष्य अगदी रसरसून जगतात.
आयुष्याच्या एका टप्प्यावर माणूस स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीनं पहायला शिकतो. हा टप्पा प्रत्येकाच्या आयुष्यात वेगळेगळ्या वेळी येत असला तरी तो कधीतरी नक्कीच यायला हवा. ह्या घटनेनंतर मनुष्याच्या आयुष्यातील नात्यांमध्ये काहीसा फरक पडत असावा. नात्यातील उत्कटता काहीशी संपुष्टात येत असावी! अहम भावनेचा त्याग करून माणसं स्वत्त्वाच्या शोधात निघतात. आपल्या संपूर्ण आयुष्याकडे तटस्थतेनं पाहण्याची क्षमता त्यांच्यात येते. पैलतीराचा शोध वगैरे म्हणतात ते हेच असावं कदाचित. त्यामुळेच आपल्याकडे नातीसंबंध जपण्याकडे पुर्वापारपासून भर दिला जातो. नात्याची वीण ही माणसाला माणसापासून जोडून ठेवते. आपल्या कुटुंबव्यवस्थेचा मूलाधारच नाती मानला जातो. वर सांगितल्याप्रमाणे काही नाती आपल्या जन्माअगोदरच आपल्याशी जोडली जातात. पण तरीही भारतीय समाजात ही नाती जपली जोपासली जातात. आपल्या समाजातील नात्यांचे महत्त्व या नात्यांना दिलेली वेगवेगळी नावे यावरूनही लक्षात येते. याउलट पाश्चात्य संस्कृतीचा विचार केला तर तिकडे 'चुलत' या एवढ्या नावात सगळी नाती मोडतात. आणि म्हणूनच कदाचित आपल्याकडील नात्यांतील जिव्हाळा पाश्चात्य संस्कृतीच्या तुलनेत अगदी आगळावेगळा ठरतो. मात्र अलिकडे उदयास आलेल्या नवीन कुटुंबव्यवस्थेत ही नात्यांची अनेकपदरी व्यवस्था लोप पावते की काय अशी भिती वाटू लागली आहे. नवीन पिढीत सख्खा भाऊ किंवा सख्खी बहिण ही देखील तरूण पिढीला फारशी माहित नाही. आधुनिक जीवनशैलीमुळे आता फक्त एकच अपत्य असण्याकडे तरुणांचा कल असल्याने मुलांना आपल्याकडील पारंपारिक अनेकपदरी नाती कळणारच नाही. 'चुलत चुलत', 'मावस मावस' भाऊ किंवा बहीण म्हणजे नक्की काय हे देखील काही काळानंतर आपल्या नवीन पिढीला समजावून सांगावं लागेल की काय अशी धास्ती वाटू लागली आहे. त्यामुळे आपल्या जीवनशैलीत देखील बदल होत आहे. पूर्वी एखादी गोष्ट किंवा वस्तू आपल्या भावंडांमध्ये वाटून घेण्याची सवय होती त्यामुळे आपोआपच त्यागाची, समर्पणाची वृत्ती अंगी असायची. सुख दु:खात माणसे सहभागी होत असत. आपुलकी होती. एकमेकांना समजून घेण्याची भावना होती, आपपर भावदेखील अटोक्यात होता. आता या सर्व गोष्टी कालबाह्य होत चालल्या आहेत. याचा नव्याने विचार होणे गरजेचे आहे एवढे मात्र नक्की.

SubQuestion No : 16

Q.16 लेखकाच्या मते स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीने पाहणे ही प्रक्रिया का होत असावी?

Ans

✗ 1. नात्यातील उत्कटता वाढल्यामुळे

✗ 2. अहम भावनेचा स्वीकार केल्यामुळे

✓ 3. स्वत्त्वाच्या शोधात निघाल्यामुळे

✗ 4. नात्यात फरक न पडल्यामुळे

Question ID : **3786061877**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

नात्याचे अनुबंध प्रत्येकाभोवती कळत नकळत गुंतले जातात. काही नाती रूढार्थाने नावे बाळगून असतात तर काहींना तितकेही भाग्य नसते. नाती कुठं जुळावी याविषयी लिखित नियम असणं शक्य नाही. मला इथं नाती या शब्दाचा अर्थ अभिप्रेत आहे ते म्हणजे रक्ताची नाती, मैत्रीची नाती असे सर्व अर्थ.
आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात. वारसाहक्कानं ही नाती मिळालेली असतात. बालपणी अनुभलेल्या नात्यांत खूपदा निरागसतेचा अनुभव आल्यामुळं आपण एकंदरीत नात्यांविषयी खूप आशादायक दृष्टिकोन घेऊन पुढील आयुष्यात पाऊल ठेवतो. शिक्षण संपल्यानंतर माणसाचं आयुष्य खूपच गतिमान बनतं त्यामुळे मोजकी काही नाती सोडली तर बाकीच्या नात्यांकडे लक्षदेण्यास फुरसत मिळत नाही.
एखाद्या नात्याचा जीवनक्रम कसा असतो? जीवनक्रम म्हणजे नक्की काय? नातं जुळणं, दोन्ही व्यक्तींनी एकमेकांना ओळखून घेऊन नातं स्थिरतेकडे नेणं आणि मग त्यानंतर नात्यांतील स्थिरतेचा काळ! आदर्श परिस्थितीमध्ये नात्यांचा जीवनक्रम वर उल्लेखल्याप्रमाणे असायला हवा परंतु जीवनात आदर्श असं काही नसतं. त्यामुळे या नात्यांच्या जीवनक्रमात बरेच चढउतार येतात. सहजासहजी जुळू शकणारी नाती काही कारणानं जुळत नाहीत, कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात आणि मग अपेक्षाभंगाचं शल्य उरी बाळगत निभावली जातात किंवा मोडली जातात. काही नाती सुरवातीच्या काळात अत्यंत वादळी प्रवास करून त्यातील प्रवाशांना शहाणं करून सोडतात, आपल्या भूमिकांच्या आणि नात्यांच्या पुनर्व्याख्येनंतर मग एक शांत संयत वाटचाल करतात. काही शहाणी नाती आयुष्यभर समजुतदार प्रवास करतात. काही उत्साही नाती आयुष्य अगदी रसरसून जगतात.
आयुष्याच्या एका टप्प्यावर माणूस स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीनं पहायला शिकतो. हा टप्पा प्रत्येकाच्या आयुष्यात वेगळेगळ्या वेळी येत असला तरी तो कधीतरी नक्कीच यायला हवा. ह्या घटनेनंतर मनुष्याच्या आयुष्यातील नात्यांमध्ये काहीसा फरक पडत असावा. नात्यातील उत्कटता काहीशी संपुष्टात येत असावी! अहम भावनेचा त्याग करून माणसं स्वत्त्वाच्या शोधात निघतात. आपल्या संपूर्ण आयुष्याकडे तटस्थतेनं पाहण्याची क्षमता त्यांच्यात येते. पैलतीराचा शोध वगैरे म्हणतात ते हेच असावं कदाचित. त्यामुळेच आपल्याकडे नातीसंबंध जपण्याकडे पुर्वापारपासून भर दिला जातो. नात्याची वीण ही माणसाला माणसापासून जोडून ठेवते. आपल्या कुटुंबव्यवस्थेचा मूलाधारच नाती मानला जातो. वर सांगितल्याप्रमाणे काही नाती आपल्या जन्माअगोदरच आपल्याशी जोडली जातात. पण तरीही भारतीय समाजात ही नाती जपली जोपासली जातात. आपल्या समाजातील नात्यांचे महत्त्व या नात्यांना दिलेली वेगवेगळी नावे यावरूनही लक्षात येते. याउलट पाश्चात्य संस्कृतीचा विचार केला तर तिकडे 'चुलत' या एवढ्या नावात सगळी नाती मोडतात. आणि म्हणूनच कदाचित आपल्याकडील नात्यांतील जिव्हाळा पाश्चात्य संस्कृतीच्या तुलनेत अगदी आगळावेगळा ठरतो. मात्र अलिकडे उदयास आलेल्या नवीन कुटुंबव्यवस्थेत ही नात्यांची अनेकपदरी व्यवस्था लोप पावते की काय अशी भिती वाटू लागली आहे. नवीन पिढीत सख्खा भाऊ किंवा सख्खी बहिण ही देखील तरूण पिढीला फारशी माहित नाही. आधुनिक जीवनशैलीमुळे आता फक्त एकच अपत्य असण्याकडे तरुणांचा कल असल्याने मुलांना आपल्याकडील पारंपारिक अनेकपदरी नाती कळणारच नाही. 'चुलत चुलत', 'मावस मावस' भाऊ किंवा बहीण म्हणजे नक्की काय हे देखील काही काळानंतर आपल्या नवीन पिढीला समजावून सांगावं लागेल की काय अशी धास्ती वाटू लागली आहे. त्यामुळे आपल्या जीवनशैलीत देखील बदल होत आहे. पूर्वी एखादी गोष्ट किंवा वस्तू आपल्या भावंडांमध्ये वाटून घेण्याची सवय होती त्यामुळे आपोआपच त्यागाची, समर्पणाची वृत्ती अंगी असायची. सुख दु:खात माणसे सहभागी होत असत. आपुलकी होती. एकमेकांना समजून घेण्याची भावना होती, आपपर भावदेखील अटोक्यात होता. आता या सर्व गोष्टी कालबाह्य होत चालल्या आहेत. याचा नव्याने विचार होणे गरजेचे आहे एवढे मात्र नक्की.

SubQuestion No : 17

Q.17 'कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात सांगा.

Ans

1. उभयान्वयी अव्यय
2. विशेषण
3. शब्दयोगी अव्यय
4. अलंकार

Question ID : **3786061880**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

नात्याचे अनुबंध प्रत्येकाभोवती कळत नकळत गुंतले जातात. काही नाती रूढार्थाने नावे बाळगून असतात तर काहींना तितकेही भाग्य नसते. नाती कुठं जुळावी याविषयी लिखित नियम असणं शक्य नाही. मला इथं नाती या शब्दाचा अर्थ अभिप्रेत आहे ते म्हणजे रक्ताची नाती, मैत्रीची नाती असे सर्व अर्थ.
आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात. वारसाहक्कानं ही नाती मिळालेली असतात. बालपणी अनुभवलेल्या नात्यांत खूपदा निरागसतेचा अनुभव आल्यामुळं आपण एकंदरीत नात्यांविषयी खूप आशादायक दृष्टिकोन घेऊन पुढील आयुष्यात पाऊल ठेवतो. शिक्षण संपल्यानंतर माणसाचं आयुष्य खूपच गतिमान बनतं त्यामुळे मोजकी काही नाती सोडली तर बाकीच्या नात्यांकडे लक्षदेण्यास फुरसत मिळत नाही.
एखाद्या नात्याचा जीवनक्रम कसा असतो? जीवनक्रम म्हणजे नक्की काय? नातं जुळणं, दोन्ही व्यक्तींनी एकमेकांना ओळखून घेऊन नातं स्थिरतेकडे नेणं आणि मग त्यानंतर नात्यांतील स्थिरतेचा काळ! आदर्श परिस्थितीमध्ये नात्यांचा जीवनक्रम वर उल्लेखल्याप्रमाणे असायला हवा परंतु जीवनात आदर्श असं काही नसतं. त्यामुळे या नात्यांच्या जीवनक्रमात बरेच चढउतार येतात. सहजासहजी जुळू शकणारी नाती काही कारणानं जुळत नाहीत, कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात आणि मग अपेक्षाभंगाचं शल्य उरी बाळगत निभावली जातात किंवा मोडली जातात. काही नाती सुरवातीच्या काळात अत्यंत वादळी प्रवास करून त्यातील प्रवाशांना शहाणं करून सोडतात, आपल्या भूमिकांच्या आणि नात्यांच्या पुनर्व्याख्येनंतर मग एक शांत संयत वाटचाल करतात. काही शहाणी नाती आयुष्यभर समजुतदार प्रवास करतात. काही उत्साही नाती आयुष्य अगदी रसरसून जगतात.
आयुष्याच्या एका टप्प्यावर माणूस स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीनं पहायला शिकतो. हा टप्पा प्रत्येकाच्या आयुष्यात वेगळेगळ्या वेळी येत असला तरी तो कधीतरी नक्कीच यायला हवा. ह्या घटनेनंतर मनुष्याच्या आयुष्यातील नात्यांमध्ये काहीसा फरक पडत असावा. नात्यातील उत्कटता काहीशी संपुष्टात येत असावी! अहम भावनेचा त्याग करून माणसं स्वत्त्वाच्या शोधात निघतात. आपल्या संपूर्ण आयुष्याकडे तटस्थतेनं पाहण्याची क्षमता त्यांच्यात येते. पैलतीराचा शोध वगैरे म्हणतात ते हेच असावं कदाचित. त्यामुळेच आपल्याकडे नातीसंबंध जपण्याकडे पुर्वापारपासून भर दिला जातो. नात्याची वीण ही माणसाला माणसापासून जोडून ठेवते. आपल्या कुटुंबव्यवस्थेचा मूलाधारच नाती मानला जातो. वर सांगितल्याप्रमाणे काही नाती आपल्या जन्माअगोदरच आपल्याशी जोडली जातात. पण तरीही भारतीय समाजात ही नाती जपली जोपासली जातात. आपल्या समाजातील नात्यांचे महत्त्व या नात्यांना दिलेली वेगवेगळी नावे यावरूनही लक्षात येते. याउलट पाश्चात्य संस्कृतीचा विचार केला तर तिकडे 'चुलत' या एवढ्या नावात सगळी नाती मोडतात. आणि म्हणूनच कदाचित आपल्याकडील नात्यांतील जिव्हाळा पाश्चात्य संस्कृतीच्या तुलनेत अगदी आगळावेगळा ठरतो. मात्र अलिकडे उदयास आलेल्या नवीन कुटुंबव्यवस्थेत ही नात्यांची अनेकपदरी व्यवस्था लोप पावते की काय अशी भिती वाटू लागली आहे. नवीन पिढीत सख्खा भाऊ किंवा सख्खी बहिण ही देखील तरूण पिढीला फारशी माहित नाही. आधुनिक जीवनशैलीमुळे आता फक्त एकच अपत्य असण्याकडे तरुणांचा कल असल्याने मुलांना आपल्याकडील पारंपारिक अनेकपदरी नाती कळणारच नाही. 'चुलत चुलत', 'मावस मावस' भाऊ किंवा बहीण म्हणजे नक्की काय हे देखील काही काळानंतर आपल्या नवीन पिढीला समजावून सांगावं लागेल की काय अशी धास्ती वाटू लागली आहे. त्यामुळे आपल्या जीवनशैलीत देखील बदल होत आहे. पूर्वी एखादी गोष्ट किंवा वस्तू आपल्या भावंडांमध्ये वाटून घेण्याची सवय होती त्यामुळे आपोआपच त्यागाची, समर्पणाची वृत्ती अंगी असायची. सुख दु:खात माणसे सहभागी होत असत. आपुलकी होती. एकमेकांना समजून घेण्याची भावना होती, आपपर भावदेखील अटोक्यात होता. आता या सर्व गोष्टी कालबाह्य होत चालल्या आहेत. याचा नव्याने विचार होणे गरजेचे आहे एवढे मात्र नक्की.

SubQuestion No : 18

Q.18 'आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात' या वाक्यात क्रियापद कोणते आहे?

Ans

✗ 1. नाती

✗ 2. माणसाला

✓ 3. मिळतात

✗ 4. आयुष्य

Question ID : **3786061879**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

नात्याचे अनुबंध प्रत्येकाभोवती कळत नकळत गुंतले जातात. काही नाती रूढार्थाने नावे बाळगून असतात तर काहींना तितकेही भाग्य नसते. नाती कुठं जुळावी याविषयी लिखित नियम असणं शक्य नाही. मला इथं नाती या शब्दाचा अर्थ अभिप्रेत आहे ते म्हणजे रक्ताची नाती, मैत्रीची नाती असे सर्व अर्थ.
आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात. वारसाहक्कानं ही नाती मिळालेली असतात. बालपणी अनुभलेल्या नात्यांत खूपदा निरागसतेचा अनुभव आल्यामुळं आपण एकंदरीत नात्यांविषयी खूप आशादायक दृष्टिकोन घेऊन पुढील आयुष्यात पाऊल ठेवतो. शिक्षण संपल्यानंतर माणसाचं आयुष्य खूपच गतिमान बनतं त्यामुळे मोजकी काही नाती सोडली तर बाकीच्या नात्यांकडे लक्षदेण्यास फुरसत मिळत नाही.
एखाद्या नात्याचा जीवनक्रम कसा असतो? जीवनक्रम म्हणजे नक्की काय? नातं जुळणं, दोन्ही व्यक्तींनी एकमेकांना ओळखून घेऊन नातं स्थिरतेकडे नेणं आणि मग त्यानंतर नात्यांतील स्थिरतेचा काळ! आदर्श परिस्थितीमध्ये नात्यांचा जीवनक्रम वर उल्लेखल्याप्रमाणे असायला हवा परंतु जीवनात आदर्श असं काही नसतं. त्यामुळे या नात्यांच्या जीवनक्रमात बरेच चढउतार येतात. सहजासहजी जुळू शकणारी नाती काही कारणानं जुळत नाहीत, कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात आणि मग अपेक्षाभंगाचं शल्य उरी बाळगत निभावली जातात किंवा मोडली जातात. काही नाती सुरवातीच्या काळात अत्यंत वादळी प्रवास करून त्यातील प्रवाशांना शहाणं करून सोडतात, आपल्या भूमिकांच्या आणि नात्यांच्या पुनर्व्याख्येनंतर मग एक शांत संयत वाटचाल करतात. काही शहाणी नाती आयुष्यभर समजुतदार प्रवास करतात. काही उत्साही नाती आयुष्य अगदी रसरसून जगतात.
आयुष्याच्या एका टप्प्यावर माणूस स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीनं पहायला शिकतो. हा टप्पा प्रत्येकाच्या आयुष्यात वेगळेगळ्या वेळी येत असला तरी तो कधीतरी नक्कीच यायला हवा. ह्या घटनेनंतर मनुष्याच्या आयुष्यातील नात्यांमध्ये काहीसा फरक पडत असावा. नात्यातील उत्कटता काहीशी संपुष्टात येत असावी! अहम भावनेचा त्याग करून माणसं स्वत्त्वाच्या शोधात निघतात. आपल्या संपूर्ण आयुष्याकडे तटस्थतेनं पाहण्याची क्षमता त्यांच्यात येते. पैलतीराचा शोध वगैरे म्हणतात ते हेच असावं कदाचित. त्यामुळेच आपल्याकडे नातीसंबंध जपण्याकडे पुर्वापारपासून भर दिला जातो. नात्याची वीण ही माणसाला माणसापासून जोडून ठेवते. आपल्या कुटुंबव्यवस्थेचा मूलाधारच नाती मानला जातो. वर सांगितल्याप्रमाणे काही नाती आपल्या जन्माअगोदरच आपल्याशी जोडली जातात. पण तरीही भारतीय समाजात ही नाती जपली जोपासली जातात. आपल्या समाजातील नात्यांचे महत्त्व या नात्यांना दिलेली वेगवेगळी नावे यावरूनही लक्षात येते. याउलट पाश्चात्य संस्कृतीचा विचार केला तर तिकडे 'चुलत' या एवढ्या नावात सगळी नाती मोडतात. आणि म्हणूनच कदाचित आपल्याकडील नात्यांतील जिव्हाळा पाश्चात्य संस्कृतीच्या तुलनेत अगदी आगळावेगळा ठरतो. मात्र अलिकडे उदयास आलेल्या नवीन कुटुंबव्यवस्थेत ही नात्यांची अनेकपदरी व्यवस्था लोप पावते की काय अशी भिती वाटू लागली आहे. नवीन पिढीत सख्खा भाऊ किंवा सख्खी बहिण ही देखील तरूण पिढीला फारशी माहित नाही. आधुनिक जीवनशैलीमुळे आता फक्त एकच अपत्य असण्याकडे तरुणांचा कल असल्याने मुलांना आपल्याकडील पारंपारिक अनेकपदरी नाती कळणारच नाही. 'चुलत चुलत', 'मावस मावस' भाऊ किंवा बहीण म्हणजे नक्की काय हे देखील काही काळानंतर आपल्या नवीन पिढीला समजावून सांगावं लागेल की काय अशी धास्ती वाटू लागली आहे. त्यामुळे आपल्या जीवनशैलीत देखील बदल होत आहे. पूर्वी एखादी गोष्ट किंवा वस्तू आपल्या भावंडांमध्ये वाटून घेण्याची सवय होती त्यामुळे आपोआपच त्यागाची, समर्पणाची वृत्ती अंगी असायची. सुख दु:खात माणसे सहभागी होत असत. आपुलकी होती. एकमेकांना समजून घेण्याची भावना होती, आपपर भावदेखील अटोक्यात होता. आता या सर्व गोष्टी कालबाह्य होत चालल्या आहेत. याचा नव्याने विचार होणे गरजेचे आहे एवढे मात्र नक्की.

SubQuestion No : 19

Q.19 नात्यांचा जीवनक्रम सांगताना लेखकाने पुढीलपैकी कोणता घटक सांगितलेला नाही?

Ans

✔ 1. नात्यातील चढउतार

✘ 2. नात्यातील स्थिरतेचा काळ

✘ 3. परस्परांना ओळखून घेणं

✘ 4. नातं जुळणं

Question ID : **3786061881**
Status : **Not Answered**
Chosen Option : **--**

Adda247 GET IT ON Google Play

Comprehension:

पुढील उतारा काळजीपूर्वक वाचा आणि दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर द्या:

नात्याचे अनुबंध प्रत्येकाभोवती कळत नकळत गुंतले जातात. काही नाती रूढार्थाने नावे बाळगून असतात तर काहींना तितकेही भाग्य नसते. नाती कुठं जुळावी याविषयी लिखित नियम असणं शक्य नाही. मला इथं नाती या शब्दाचा अर्थ अभिप्रेत आहे ते म्हणजे रक्ताची नाती, मैत्रीची नाती असे सर्व अर्थ.
आयुष्याच्या पूर्वार्धात माणसाला बरीच नाती आपसुकच मिळतात. वारसाहक्कानं ही नाती मिळालेली असतात. बालपणी अनुभवलेल्या नात्यांत खूपदा निरागसतेचा अनुभव आल्यामुळं आपण एकंदरीत नात्यांविषयी खूप आशादायक दृष्टिकोन घेऊन पुढील आयुष्यात पाऊल ठेवतो. शिक्षण संपल्यानंतर माणसाचं आयुष्य खूपच गतिमान बनतं त्यामुळे मोजकी काही नाती सोडली तर बाकीच्या नात्यांकडे लक्षदेण्यास फुरसत मिळत नाही.
एखाद्या नात्याचा जीवनक्रम कसा असतो? जीवनक्रम म्हणजे नक्की काय? नातं जुळणं, दोन्ही व्यक्तींनी एकमेकांना ओळखून घेऊन नातं स्थिरतेकडे नेणं आणि मग त्यानंतर नात्यांतील स्थिरतेचा काळ! आदर्श परिस्थितीमध्ये नात्यांचा जीवनक्रम वर उल्लेखल्याप्रमाणे असायला हवा परंतु जीवनात आदर्श असं काही नसतं. त्यामुळे या नात्यांच्या जीवनक्रमात बरेच चढउतार येतात. सहजासहजी जुळू शकणारी नाती काही कारणानं जुळत नाहीत, कमी माहितीवर आधारित नाती जोडली जातात आणि मग अपेक्षाभंगाचं शल्य उरी बाळगत निभावली जातात किंवा मोडली जातात. काही नाती सुरवातीच्या काळात अत्यंत वादळी प्रवास करून त्यातील प्रवाशांना शहाणं करून सोडतात, आपल्या भूमिकांच्या आणि नात्यांच्या पुनर्व्याख्येनंतर मग एक शांत संयत वाटचाल करतात. काही शहाणी नाती आयुष्यभर समजुतदार प्रवास करतात. काही उत्साही नाती आयुष्य अगदी रसरसून जगतात.
आयुष्याच्या एका टप्प्यावर माणूस स्वत:कडे अलिप्ततावादी दृष्टीनं पहायला शिकतो. हा टप्पा प्रत्येकाच्या आयुष्यात वेगळेगळ्या वेळी येत असला तरी तो कधीतरी नक्कीच यायला हवा. ह्या घटनेनंतर मनुष्याच्या आयुष्यातील नात्यांमध्ये काहीसा फरक पडत असावा. नात्यातील उत्कटता काहीशी संपुष्टात येत असावी! अहम भावनेचा त्याग करून माणसं स्वत्त्वाच्या शोधात निघतात. आपल्या संपूर्ण आयुष्याकडे तटस्थतेनं पाहण्याची क्षमता त्यांच्यात येते. पैलतीराचा शोध वगैरे म्हणतात ते हेच असावं कदाचित. त्यामुळेच आपल्याकडे नातीसंबंध जपण्याकडे पुर्वापारपासून भर दिला जातो. नात्याची वीण ही माणसाला माणसापासून जोडून ठेवते. आपल्या कुटुंबव्यवस्थेचा मूलाधारच नाती मानला जातो. वर सांगितल्याप्रमाणे काही नाती आपल्या जन्माअगोदरच आपल्याशी जोडली जातात. पण तरीही भारतीय समाजात ही नाती जपली जोपासली जातात. आपल्या समाजातील नात्यांचे महत्त्व या नात्यांना दिलेली वेगवेगळी नावे यावरूनही लक्षात येते. याउलट पाश्चात्य संस्कृतीचा विचार केला तर तिकडे 'चुलत' या एवढ्या नावात सगळी नाती मोडतात. आणि म्हणूनच कदाचित आपल्याकडील नात्यांतील जिव्हाळा पाश्चात्य संस्कृतीच्या तुलनेत अगदी आगळावेगळा ठरतो. मात्र अलिकडे उदयास आलेल्या नवीन कुटुंबव्यवस्थेत ही नात्यांची अनेकपदरी व्यवस्था लोप पावते की काय अशी भिती वाटू लागली आहे. नवीन पिढीत सख्खा भाऊ किंवा सख्खी बहिण ही देखील तरूण पिढीला फारशी माहित नाही. आधुनिक जीवनशैलीमुळे आता फक्त एकच अपत्य असण्याकडे तरुणांचा कल असल्याने मुलांना आपल्याकडील पारंपारिक अनेकपदरी नाती कळणारच नाही. 'चुलत चुलत', 'मावस मावस' भाऊ किंवा बहीण म्हणजे नक्की काय हे देखील काही काळानंतर आपल्या नवीन पिढीला समजावून सांगावं लागेल की काय अशी धास्ती वाटू लागली आहे. त्यामुळे आपल्या जीवनशैलीत देखील बदल होत आहे. पूर्वी एखादी गोष्ट किंवा वस्तू आपल्या भावंडांमध्ये वाटून घेण्याची सवय होती त्यामुळे आपोआपच त्यागाची, समर्पणाची वृत्ती अंगी असायची. सुख दु:खात माणसे सहभागी होत असत. आपुलकी होती. एकमेकांना समजून घेण्याची भावना होती, आपपर भावदेखील अटोक्यात होता. आता या सर्व गोष्टी कालबाह्य होत चालल्या आहेत. याचा नव्याने विचार होणे गरजेचे आहे एवढे मात्र नक्की.

SubQuestion No : 20

Q.20 लेखकाच्या मते माणसाचे आयुष्य केव्हा वेगवान होते?

Ans
1. रक्ताची नाती जुळल्यानंतर ✗
2. बालपणानंतर ✗
3. मैत्रीचे नाते जुळल्यानंतर ✗
4. शिक्षणाची पूर्तता झाल्यानंतर ✓

Question ID : **3786061878**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Section : **Subject Knowledge**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.1 Major gases in soil are N_2, O_2, and _____.

Ans
1. H_2
2. CH_4
3. CO
4. CO_2

Question ID : **3786061933**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.2 Agriculture entomology concerns the study of:

Ans
1. soil
2. fruits
3. flowers
4. insects

Question ID : **3786061916**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.3 Which of the following is NOT an important characteristic of organic farming?

Ans
1. Maintaining a diversity of plant and animal species as a basis for ecological balance and economic stability
2. Ensuring the basic biological functions of soil-water-nutrients-humus continuum
3. Minimum use of purchased inputs, only as complementary to local resources
4. Minimal and sustainable use of local resources

Question ID : **3786061953**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.4 Soil consists of four major components. Which of the following is NOT a component of soil?

Ans
1. Organic matters
2. Water
3. Mineral matters
4. Inorganic matters

Question ID : **3786061939**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.5 Which of the following markets is based on degree of competition?

Ans
1. Forward market
2. Periodic market
3. Specialised market
4. Perfect market

Question ID : 3786061907
Status : Answered
Chosen Option : 2

Q.6 The management of Stem fly- a pest of maize, can be managed by using ______ neem seed kernel extract.

Ans
1. 4 percent
2. 10 percent
3. 5 percent
4. 8 percent

Question ID : 3786061923
Status : Answered
Chosen Option : 3

Q.7 What is the Sanskrit word for rice?

Ans
1. Laggura
2. Vrihi
3. Dhanya
4. Godhum

Question ID : 3786061940
Status : Answered
Chosen Option : 2

Q.8 Organic agriculture systems are based on three strongly interrelated principles under autonomous ecosystem management. Which of the following is NOT one of them?

Ans
1. Crop rotation
2. Organic cycle optimisation
3. Mixed farming
4. Forest-crop intersection

Question ID : 3786061954
Status : Answered
Chosen Option : 4

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.9 Rice is _____ day plant requiring longer nights for maturity.

Ans
1. mid
2. short
3. very short
4. long

Question ID : **3786061944**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.10 Which of the following is NOT the major district contributing more than 86 percentage of state's cotton production?

Ans
1. Hunumangarh
2. Alwar
3. Ganganagar
4. Jaipur

Question ID : **3786061964**
Status : **Not Answered**
Chosen Option : **--**

Q.11 According to cotton advisory board, what was the provisional cotton production in India in the year 2017-18 (in lakh bales of 170 kg each)?

Ans
1. 386
2. 290
3. 377
4. 370

Question ID : **3786061961**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247

Q.12 Salinity is defined as a high concentration of _____ in soils.

Ans
1. organic matters
2. ions
3. soluble salts
4. insoluble salts

Question ID : **3786061936**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.13 Which of the following is NOT among the main objectives of secondary tillage operations?

Ans
1. To cut the residues/stubbles of previous crop and mix it well with the soil
2. To make the field surface level and smooth to facilitate sowing operations
3. To destroy grasses and weeds by further cutting it into smaller pieces
4. To destroy the pest that have nests under the soil

Question ID : 3786061911
Status : Answered
Chosen Option : 4

Q.14 Based on the manner of connection with tractors, which of the following classification is NOT true for a plough?

Ans
1. Semi-mounted type
2. Fixed type
3. Mounted type
4. Trailed type

Question ID : 3786061913
Status : Answered
Chosen Option : 2

Q.15 There are four stages in the functional growth of a market. Match the correct options:

Stages	Market
a) First stage	1) Dealing with samples
b) Second stage	2) Specialised markets
c) Third stage	3) General markets
d) Fourth stage	4) Dealing with grades

Ans
1. a-3, b-1, c-4, d-2
2. a-3, b-2, c-1, d-4
3. a-2, b-4, c-1, d-3
4. a-1, b-2, c-3, d-4

Question ID : 3786061908
Status : Answered
Chosen Option : 1

Q.16 It is estimated that about _____ stored grains are lost every year due to stored grain pest in India.

Ans
1. 74Q%
2. 80Q%
3. 77Q%
4. 75Q%

Question ID : 3786061917
Status : Not Answered
Chosen Option : --

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.17 **Photosynthetic pathway is a critical factor to consider, particularly since many of the world's most problematic weeds are:**

Ans
1. C3 plants
2. C4 plants
3. C2 plants
4. CAM plants

Question ID : **3786061949**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.18 **In horizontal tillage, also known as broadcast tillage, depth of tillage is _____ throughout the field.**

Ans
1. undulated
2. uneven
3. uniform
4. non-uniform

Question ID : **3786061912**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.19 **Lantana camara is NOT among some of the important weeds of:**

Ans
1. cropped areas
2. range lands
3. pastures
4. non-cropped areas

Question ID : **3786061948**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247

Q.20 **What does PI=dAIP/D help in determining?**

Ans
1. Performance Index of soil inversion
2. Performance Index of draft
3. Performance Index of effective field capacity
4. Performance Index of a plough

Question ID : **3786061914**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.21 Ideally, the crop is harvested when 90 percent grains are matured; delay may promote grain:

Ans
1. drying
2. germination
3. rot
4. drop

Question ID : **3786061942**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.22 Natural farming _____ all components of modern farming.

Ans
1. acceptance is context dependent
2. totally eliminates
3. partially accepts
4. totally accepts

Question ID : **3786061952**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.23 What does IPM stands for?

Ans
1. Integrated Pest Management
2. Interim Pest Management
3. Integrated Peasant Management
4. Interventional Pest Management

Question ID : **3786061921**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.24 Based on the host they affect, pests are classified into four kinds. Which of the following is NOT a part of the classification?

Ans
1. Non-structural pests
2. Storage grain pests
3. Household pests
4. Agriculture pests

Question ID : **3786061919**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.25 Based on whose recommendations does the Ministry of Agriculture fix MSP of cotton?

Ans
1. Commission for Agricultural Costs and Prices ✔
2. Commission for Agricultural Costs and Procurement ✘
3. Commission for Agricultural Supply and Prices ✘
4. Commission for Agricultural Demand and Prices ✘

Question ID : **3786061962**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.26 Which of the following is NOT a pest of paddy plant?

Ans
1. Brown plant leafhopper ✘
2. Leaf folder or leaf roller ✘
3. Thrips ✘
4. Shootfly ✔

Question ID : **3786061922**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.27 Losses in storage are of multiple nature, including loss in weight, quality, nutritive and:

Ans
1. social value ✘
2. health value ✘
3. market value ✔
4. storage value ✘

Question ID : **3786061924**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.28 Somatic reproduction is also called:

Ans
1. bisexual reproduction ✘
2. non-reproduction ✘
3. heterosexual reproduction ✘
4. asexual reproduction ✔

Question ID : **3786061929**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.29 The balance of trade is the difference between the value of:

Ans
1. export and quantity
2. import and supply
3. export and import
4. import and quantity

Question ID : 3786061910
Status : Answered
Chosen Option : 3

Q.30 Information about changes in forest covers and land use is essential to understand their contribution to the emission or reduction of greenhouse gases and their effect on:

Ans
1. ecological diversity
2. water pollution
3. climate change
4. air pollution

Question ID : 3786061958
Status : Answered
Chosen Option : 3

Q.31 Soil permeability is a broad term used to define the ability of the soil for:

Ans
1. percolating water
2. retaining water
3. transmitting water
4. observing water

Question ID : 3786061935
Status : Answered
Chosen Option : 3

Q.32 Biennial weeds complete their cycle in _____ year(s).

Ans
1. one
2. quarterly
3. two
4. half

Question ID : 3786061946
Status : Answered
Chosen Option : 3

Adda247

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.33 From soil microbiology view point, the most important role fungi play in soil is:

Ans
1. decomposing inorganic matter
2. disinfecting the soil of pests
3. reducing the growth of weeds
4. decomposing organic matter

Question ID : **3786061928**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.34 Broadly speaking, there are _____ soil zones in the world.

Ans
1. five
2. six
3. seven
4. three

Question ID : **3786061931**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.35 Which of the following is NOT a critical stage of water management of paddy?

Ans
1. Head emergence stage
2. Tillering stage
3. Grain filling stage
4. Harvesting stage

Question ID : **3786061943**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.36 A preliminary scheme of agriculture typology for the better knowledge of the inherent agricultural characteristics and the tendencies in the changing spatial organisation of agriculture was first drawn in:

Ans
1. Denmark
2. Poland
3. Japan
4. China

Question ID : **3786061955**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.37 **In Himachal Pradesh, for weed control in maize and rice crops, _____ is the popular mechanical method among farmers.**

Ans
1. shifting cultivation
2. slash and burn
3. bewar
4. halod

Question ID : **3786061947**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.38 **Micro irrigation ______ has emerged as a tool for effective management of resources which save water.**

Ans
1. drip and sprinkler
2. well
3. pumping set
4. pond

Question ID : **3786061959**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.39 **Gossypium hirsutum represents _____ of the hybrid cotton production in India.**

Ans
1. 80 percent
2. 88 percent
3. 83 percent
4. 85 percent

Question ID : **3786061960**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.40 **The intersection of the demand and supply curves indicates the equilibrium:**

Ans
1. price and quantity
2. supply and price
3. supply and quantity
4. price and supply

Question ID : **3786061909**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.41 In general, the problems ascribed to be created by the use of chemical fertilisers include(s):

Ans
1. imbalance of nutrients and decrease in soil productivity
2. high energy use
3. pollution
4. multicropping ✔

Question ID : **3786061950**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Q.42 Agricultural microbiology is concerned with:

Ans
1. Study of interdependence of the microorganisms and their beneficiaries
2. Study of different organisms in a forest
3. Various roles played by microorganisms in agriculture in general ✔
4. Various roles played by microorganisms in an ecological settings

Question ID : **3786061927**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Q.43 Match the average rainfall with climatic region:

Rainfall (mm)	Climatic region
a) Less than 500	1) Sub humid
b) 500 - 700	2) Arid
c) 750 - 1000	3) Semi arid
d) More than 1000	4) Humid

Ans
1. a-1, b-3, c-4, d-2
2. a-2, b-3, c-1, d-4 ✔
3. a-2, b-1, c-4, d-3
4. a-4, b-1, c-3, d-2

Question ID : **3786061937**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.44 The principal element NOT to be considered while practising organic farming is:

Ans
1. making available all the essential nutrients
2. maintaining a living soil
3. attaining sustainable normal yield ✔
4. organic mulching for conservation

Question ID : **3786061951**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.45 According to Edwards Heath (1964), the pest is said to be "economic pest" if any pest causes at least _____ or more loss to the crops.

Ans
1. 8 percent
2. 12 percent
3. 5 percent ✔
4. 10 percent

Question ID : **3786061918**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.46 Meso climate is concerned with the study of climate over relatively smaller areas between _____ km across.

Ans
1. 40 and 400
2. 10 and 100 ✔
3. 30 and 300
4. 20 and 200

Question ID : **3786061938**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.47 Which of the following is NOT a part of the vegetative development of cotton development?

Ans
1. Germination and seedling development
2. Fibre development ✔
3. Development of root system and leaf
4. Canopy development

Question ID : **3786061963**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.48 Microbiology can be called as the study of:

Ans
1. microscopic biological systems ✔
2. biological systems
3. microscopic ecological systems
4. agro-ecological systems

Question ID : **3786061926**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.49 _____ is the only country which grows all the four species of cultivated cotton i.e. Gossypium arboreum and G. herbaceum (Asiatic cotton), G. barbadense (Egyptian cotton) and G. hirsutum (American upland cotton) besides hybrid cotton.

Ans
1. Bangladesh
2. Pakistan
3. China
4. India

Question ID : 3786061965
Status : Answered
Chosen Option : 4

Q.50 Actinobacteria are _____ as they grow in soils having relatively less moisture and partially decomposed resistant organic matter.

Ans
1. variable growers
2. slow growers
3. rapid growers
4. constant growers

Question ID : 3786061930
Status : Answered
Chosen Option : 3

Q.51 Which of the following is NOT an important technique of nursery?

Ans
1. Seasonal nursery
2. Wet nursery
3. Dry nursery
4. Modified Dapog nursery

Question ID : 3786061945
Status : Not Answered
Chosen Option : --

Q.52 The Chinese people used _____ for the control of insect pests in enclosed spaces and botanical insecticides for seed treatment.

Ans
1. bottom ash
2. leaf ash
3. wood ash
4. coal ash

Question ID : 3786061925
Status : Answered
Chosen Option : 3

Adda247
GET IT ON Google Play

Q.53 Abiotic factors also refers to:

Ans
1. agricultural factor
2. industrial factor
3. climatic factor
4. ecological factor

Question ID : **3786061920**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.54 The rise in water-table in any season may be a _____ phenomenon of a short duration.

Ans
1. fluctuating
2. temporary
3. constant
4. permanent

Question ID : **3786061956**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.55 Based on the design, there are commonly four types of share. Which of the following is NOT among the four?

Ans
1. Slip share
2. Bar point share
3. Shin share
4. Shin nose share

Question ID : **3786061915**
Status : **Answered**
Chosen Option : **4**

Q.56 Physical properties of a soil type depend on the _____ of particles in it.

Ans
1. compactness
2. scarcity
3. size
4. density

Question ID : **3786061932**
Status : **Answered**
Chosen Option : **1**

Test Prime By Adda247

Previous Year Papers PDF

PRACTICE MORE, SCORE HIGHER!

PDF

Free 25,000+ PDF's

High-Quality | Exam-Wise | Updated Regularly

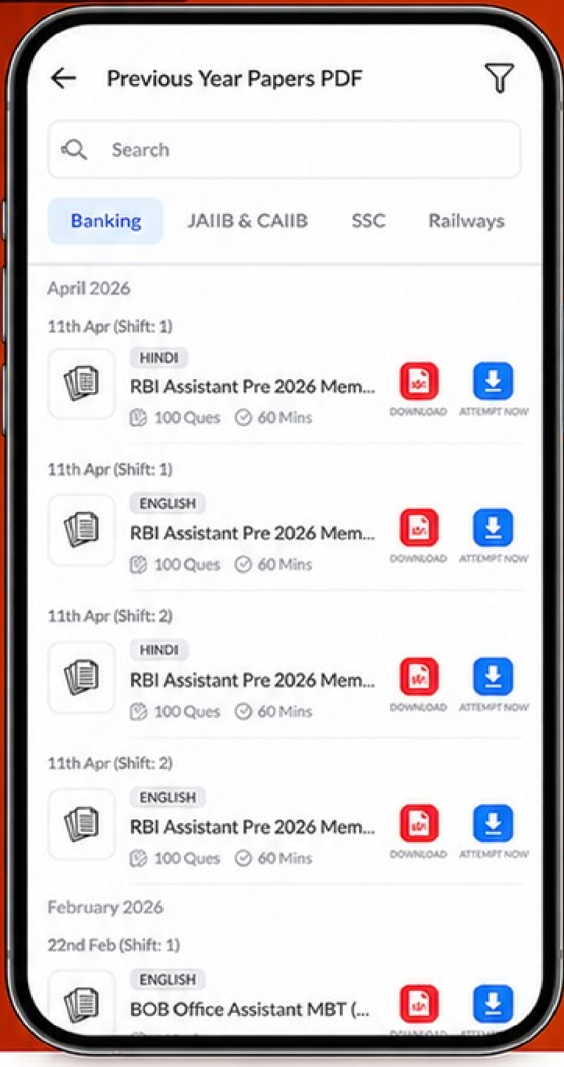

ATTEMPT AS MOCK

Turn PDFs into real exam experience.
Analyze. Improve. Succeed.

- Topic-wise & Exam-wise PDFs
- Download & Study Offline
- Attempt as Mock & Track Score
- Smart Analysis & Performance

AVAILABLE IN

Banking | SSC | Railway | Teaching | UGC | Agriculture | Nursing

Bihar | UP | Punjab | WB | Odisha | TN | AP & Telangana | Haryana

DOWNLOAD THE APP

Adda247 GET IT ON Google Play

Q.57 **A soil aggregate is a naturally occurring cluster of soil practices with a _____ binding force among them.**

Ans
1. tensile ✗
2. strong ✓
3. weak ✗
4. dense ✗

Question ID : **3786061934**
Status : **Not Answered**
Chosen Option : **--**

Q.58 **What percentage of fat does sorghum grain contain?**

Ans
1. 8 percent ✗
2. 9 percent ✗
3. 3 percent ✓
4. 2 percent ✗

Question ID : **3786061941**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.59 **The word 'market' comes from which language?**

Ans
1. German ✗
2. Latin ✓
3. Sanskrit ✗
4. Greek ✗

Question ID : **3786061906**
Status : **Answered**
Chosen Option : **2**

Q.60 **The development of rained areas must be undertaken to remove the _____ imbalances in countries with an agricultural-oriented economy.**

Ans
1. eco-political ✗
2. socio-political ✗
3. socio-economic ✓
4. cultural and economic ✗

Question ID : **3786061957**
Status : **Answered**
Chosen Option : **3**